

Univerzális programozás

Így neveld a programozód!

Ed. BHAX, DEBRECEN,
2020. március 2, v. 0.0.5

Copyright © 2019 Dr. Bátfai Norbert

Copyright (C) 2019, 2020, Norbert Bátfai Ph.D., batfai.norbert@inf.unideb.hu, nbatfai@gmail.com,

Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document under the terms of the GNU Free Documentation License, Version 1.3 or any later version published by the Free Software Foundation; with no Invariant Sections, no Front-Cover Texts, and no Back-Cover Texts. A copy of the license is included in the section entitled "GNU Free Documentation License".

<https://www.gnu.org/licenses/fdl.html>

Engedélyt adunk Önnek a jelen dokumentum sokszorosítására, terjesztésére és/vagy módosítására a Free Software Foundation által kiadott GNU FDL 1.3-as, vagy bármely azt követő verziójának feltételei alapján. Nincs Nem Változtatható szakasz, nincs Címlapszöveg, nincs Hátlapszöveg.

<http://gnu.hu/fdl.html>

COLLABORATORS

	<i>TITLE :</i> Univerzális programozás		
<i>ACTION</i>	<i>NAME</i>	<i>DATE</i>	<i>SIGNATURE</i>
WRITTEN BY	Bátfai, Norbert, Bátfai, Mátyás, Bátfai, Nándor, Bátfai, Margaréta, Ács Tutor, Tünde	2020. április 7.	

REVISION HISTORY

NUMBER	DATE	DESCRIPTION	NAME
0.0.1	2019-02-12	Az iniciális dokumentum szerkezetének kialakítása.	nbatfai
0.0.2	2019-02-14	Inciális feladatlisták összeállítása.	nbatfai
0.0.3	2019-02-16	Feladatlisták folytatása. Feltöltés a BHAX csatorna https://gitlab.com/nbatfai/bhax repójába.	nbatfai
0.0.4	2019-02-19	A Brun tételes feladat kidolgozása.	nbatfai
0.0.5	2020-03-02	Az Chomsky/ $a^n b^n c^n$ és Caesar/EXOR csokor feladatok kiírásának aktualizálása (a heti előadás és laborgyakorlatok támogatására).	nbatfai

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés	1
1. Vízió	2
1.1. Mi a programozás?	2
1.2. Milyen doksikat olvassak el?	2
1.3. Milyen filmeket nézzek meg?	2
II. Tematikus feladatok	4
2. Hello, Turing!	6
2.1. 2.1 Végtelen ciklusok	6
2.2. 2.2 Lefagyott, nem fagyott...	6
2.3. 2.3 Változócsere	7
2.4. 2.4 Labdapattogtatás	7
2.5. 2.5 Szóhossz és Linus Tovald -féle BogoMIPS	7
2.6. 2.6 Hello Google! (WIP)	7
2.7. 2.7 Monty Hall probléma	7
2.8. 2.8 Brun Tétel	8
2.9. MALMÖ csiga feladat	8
3. Helló, Chomsky!	9
3.1. 3.1 Decimálisból unárisba átváltó Turing gép	9
3.2. 3.2 Az $a^n b^n c^n$ nyelv nem környezetfüggetlen	9
3.3. 3.3 Hivatkozási nyelv	10
3.4. 3.4 Saját lexikális elemző	11
3.5. 3.5 Leetspeak	11

3.6.	3.6 A források olvasása	14
3.7.	3.7 Logikus	15
3.8.	3.8 Deklaráció	15
3.9.	3.9 MALMÖ Discrete csiga	19
4.	Helló, Caesar!	20
4.1.	4.1 Alsó háromszögmátrix	20
4.2.	4.2 C EXOR titkosító	22
4.3.	4.3 Java EXOR titkosító	23
4.4.	4.4 C EXOR törő	24
4.5.	4.5 Neurális OR, AND és EXOR kapu	27
4.6.	4.6 Hiba-visszaterjesztéses perceptron	29
4.7.	4.7 Steve látása	30
5.	Helló, Mandelbrot!	31
5.1.	5.1 A Mandelbrot halmaz	31
5.2.	5.2 A Mandelbrot halmaz a <code>std::complex</code> osztállyal	34
5.3.	5.3 Biomorfok	37
5.4.	5.4 A Mandelbrot halmaz CUDA megvalósítása	42
5.5.	5.5 Mandelbrot nagyító és utazó C++ nyelven	43
5.6.	5.6 Mandelbrot nagyító és utazó Java nyelven	44
5.7.	5.7 Steve felszalad a láváig	45
6.	Helló, Welch!	46
6.1.	6.1 Első osztályom	46
6.2.	6.2 LZW	46
6.3.	6.3 Fabejárás	46
6.4.	6.4 Tag a gyökér	46
6.5.	6.5 Mutató a gyökér	47
6.6.	6.6 Mozgató szemantika	47
7.	Helló, Conway!	48
7.1.	7.1 Hangyaszimulációk	48
7.2.	7.2 Java életjáték	48
7.3.	7.3 Qt C++ életjáték	48
7.4.	7.4 BrainB Benchmark	49

8. Helló, Schwarzenegger!	50
8.1. Szoftmax Py MNIST	50
8.2. Mély MNIST	50
8.3. Minecraft-MALMÖ	50
9. Helló, Chaitin!	51
9.1. Iteratív és rekurzív faktoriális Lisp-ben	51
9.2. Gimp Scheme Script-fu: króm effekt	51
9.3. Gimp Scheme Script-fu: név mandala	51
10. Hello, Gutenberg!	52
10.1. 10.1. Programozási alapfogalmak	52
10.2. Keringhan.Ritchie: A C programozási nyelv	52
10.3. 10.4. Python bevezetés	53
10.4. 10.2. Szoftverfejlesztés C++ nyelven	54
III. Második felvonás	56
11. Helló, Arroway!	58
11.1. A BPP algoritmus Java megvalósítása	58
11.2. Java osztályok a Pi-ben	58
IV. Irodalomjegyzék	59
11.3. Általános	60
11.4. C	60
11.5. C++	60
11.6. Lisp	60

Ábrák jegyzéke

4.1. A <code>double **</code> háromszögmátrix a memóriában	22
5.1. A Mandelbrot halmaz a komplex síkon	32

Ajánlás

„To me, you understand something only if you can program it. (You, not someone else!) Otherwise you don't really understand it, you only think you understand it.”

—Gregory Chaitin, *META MATH! The Quest for Omega*, [METAMATH]

Előszó

Amikor programozónak terveztem állni, ellenezték a környezetemben, mondván, hogy kell szövegszerkesztő meg táblázatkezelő, de az már van... nem lesz programozói munka.

Tévedtek. Hogy egy generáció múlva kell-e még tömegesen hús-vér programozó vagy olcsóbb lesz allokálni igény szerint pár robot programozót a felhőből? A programozók dolgozók lesznek vagy papok? Ki tudhatná ma.

Mindenesetre a programozás a teoretikus kultúra csúcsa. A GNU mozgalomban látom annak garanciáját, hogy ebben a szellemi kalandban a gyerekeim is részt vehessenek majd. Ezért programozunk.

Hogyan forgasd

A könyv célja egy stabil programozási szemlélet kialakítása az olvasóban. Módszere, hogy hetekre bontva ad egy tematikus feladatcsokrot. Minden feladathoz megadja a megoldás forráskódját és forrásokat feldolgozó videókat. Az olvasó feladata, hogy ezek tanulmányozása után maga adja meg a feladat megoldásának lényegi magyarázatát, avagy írja meg a könyvet.

Miért univerzális? Mert az olvasótól (kvázi az írótól) függ, hogy kinek szól a könyv. Alapértelmezésben gyerekeknek, mert velük készítem az iniciális változatot. Ám tervezem felhasználását az egyetemi programozás oktatásban is. Ahogy szélesedni tudna a felhasználók köre, akkor lehetne kiadása különböző korosztályú gyerekeknek, családoknak, szakköröknek, programozás kurzusoknak, felnőtt és továbbképzési műhelyeknek és sorolhatnánk...

Milyen nyelven nyomjuk?

C (mutatók), C++ (másoló és mozgató szemantika) és Java (lebutított C++) nyelvekből kell egy jó alap, ezt kell kiegészíteni pár R (vektoros szemlélet), Python (gépi tanulás bevezető), Lisp és Prolog (hogy lássuk mást is) példával.

Hogyan nyomjuk?

Rántsd le a <https://gitlab.com/nbatfai/bhax> git repót, vagy méginkább forkolj belőle magadnak egy sajátot a GitLabon, ha már saját könyvön dolgozol!

Ha megvannak a könyv DocBook XML forrásai, akkor az alább látható **make** parancs ellenőrzi, hogy „jól formázottak” és „érvényesek-e” ezek az XML források, majd elkészíti a dblatex programmal a könyved pdf változatát, íme:

```
batfai@entropy:~$ cd glrepos/bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook/
batfai@entropy:~/glrepos/bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook$ make
rm -f bhax-textbook-fdl.pdf
xmllint --xinclude bhax-textbook-fdl.xml --output output.xml
xmllint --relaxng http://docbook.org/xml/5.0/rng/docbookxi.rng output.xml  ←
--noout
output.xml validates
rm -f output.xml
dblatex bhax-textbook-fdl.xml -p bhax-textbook.xls
Build the book set list...
Build the listings...
XSLT stylesheets DocBook - LaTeX 2e (0.3.10)
=====
Stripping NS from DocBook 5/NG document.
Processing stripped document.
Image 'dblatex' not found
Build bhax-textbook-fdl.pdf
'bhax-textbook-fdl.pdf' successfully built
```

Ha minden igaz, akkor most éppen ezt a legenerált `bhax-textbook-fdl.pdf` fájlt olvasod.

A DocBook XML 5.1 új neked?

Ez esetben forgasd a <https://tdg.docbook.org/tdg/5.1/> könyvet, a végén találsz az informatikai szövegek jelölésére használható gazdag „API” elemenkénti bemutatását.

I. rész

Bevezetés

1. fejezet

Vízió

Mi a programozás?

Ne cifrázzuk: programok írása. Mik akkor a programok? Mit jelent az írásuk?

Milyen doksikat olvassak el?

- Kezd ezzel: <http://esr.fsf.hu/hacker-howto.html>!
- Olvasgasd aztán a kézikönyv lapjait, kezd a **man man** parancs kiadásával. A C programozásban a 3-as szintű lapokat fogod nézegetni, például az első feladat kapcsán ezt a **man 3 sleep** lapot
- C kapcsán a [KERNIGHANRITCHIE] könyv adott részei.
- C++ kapcsán a [BMECPP] könyv adott részei.
- Az igazi kockák persze csemegéznek a C nyelvi szabvány ISO/IEC 9899:2017 kódcsipeteiből is.
- Amiből viszont a legeslegjobban lehet tanulni, az a [The GNU C Reference Manual](#), mert gcc specifikus és programozókra van hangolva: szinte csak 1-2 lényegi mondat és apró, lényegi kódcsipetek! Aki pdf-ben jobban szereti olvasni: <https://www.gnu.org/software/gnu-c-manual/gnu-c-manual.pdf>
- Az R kódok olvasása kis általános tapasztalat után automatikusan, erőfeszítés nélkül menni fog. A Python nincs ennyire a spektrum magától értetődő végén, ezért ahhoz olvasd el a [BMECPP] könyv - 20 oldalas gyorstalpaló részét.

Milyen filmeket nézzek meg?

- 21 - Las Vegas ostroma, <https://www.imdb.com/title/tt0478087/>, benne a **Monty Hall probléma** bemutatása.
- Kódjátzsma, <https://www.imdb.com/title/tt2084970>, benne a **kódtörő feladat** élménye.

- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.

DRAFT

II. rész

Tematikus feladatok

Bátf41 Haxor Stream

A feladatokkal kapcsolatos élő adásokat sugároz a <https://www.twitch.tv/nbatfai> csatorna, melynek permanens archívuma a <https://www.youtube.com/c/nbatfai> csatornán található.

DRAFT

2. fejezet

Hello, Turing!

2.1 Végtelen ciklusok

Egy mag 100%-on: Az első végtelen ciklus egy processzor magot használ 100%-ban. Ez úgy lehetséges hogy itt egy while ciklust használunk mi folyamatosan vizsgálja a megadott feltételt, ehhez 1 cpu magot használ viszont annak a teljes teljesítményét muszáj kihasználnia hogy folyamatosan figyelje a ciklus feltételét.

Egy mag 0%-on: A második ciklus egy cpu magot közel 0%-ban használ. Ehhez használtunk egy for ciklust, a végtelen for ciklus assembly nyelven ugyanaz mint a végtelen while ciklus, alapvetőleg mindkettő 1 magot használ 100%-ban. Ahhoz hogy a cpu mag 0%-ot használjon használnunk kell a sleep(1) függvényt ami a számolást késlelteti ezért cpu rá van kényszerülve a késleltetésre, viszont így sem tudjuk elérni hogy pontosan 0%-on menjen, inkább közelít a 0-hoz, a gyakorlat azt mutatja hogy így kb 1%-on megy.

Az összes mag 100%-on: (WIP) A harmadik ciklusunk minden cpu magot 100%-osan használ. Ehhez szükségünk van egy for ciklusra és...

2.2 Lefagyott, nem fagyott...

A példában említett „Lefagy” függvénynek bármely programról el kell tudnia dönteni hogy tartalmaz-e végtelen ciklust. Ez nem feltétlen valósulhat meg, pl.: ha tartalmaz végtelen ciklust akkor true értékkel kell visszatérnie viszont ha nem tartalmaz akkor elindít egy végtelen ciklust. Ekkor ha a T1000 program „nem lefagyó” akkor mindenképp lefagy mert ha a „Lefagy” függvény nem true értékkel tér vissza elindítja a végtelen ciklust. Tehát ilyen esetben saját magáról nem tudja eldönteni hogy van-e benne végtelen ciklus avagy sem.

Megjegyzés: Néhány fejlesztői környezet jelzi ha a programunkban van végtelen ciklus de ezek is többnyire csak a legegyszerűbbekre tudnak szűrni szintaktika alapján pl.: ha a programunk tartalmaz while(true), while(1) vagy for(;;) ciklusokat. Amikor először próbáltam az első feladathpzt írni ilyen ciklust nekem a fejlesztői környezetben való futtatáskor néhány másodperc után kiléptette a ciklusból.

2.3 Változócsere

Logikai utasítások nélkül a változók cseréjének legegyszerűbb módja segédváltozóval megcserélni az értékeket de egyéb megoldások is vannak pl.: az összeadásos vagy kivonásos. Logikai utasítással is meg tudjuk ezt tenni, a legjobb példa erre a bitenkénti kizáró vagy (XOR). Az én programom 3 fajta változócserét tud végrehajtani, minden futtatáskor véletlenszerűen választott módszerrel de az eredmény nyilván mindig ugyanaz lesz.

2.4 Labdapattogtatás

A labdapattogtatásos feladat lényege hogy a képernyőt úgy tudjuk használni mint egy koordináta rendszert (mivel az is). A kiválasztott karakterünket, akár az O betűt megadott pályán tudjuk, elindítani, itt fontos hogy kicsit elcsúsztatva kezdjük el a pattogtatást hogy be tudja járni az egész képernyőt. Ha pl x egyenlo 2, y egyenlo 2 értékeken indítjuk el akkor csak a képernyő egy átlóját tudja bejárni mivel csak azon az utvonalon fog oda-vissza pattogni. A képernyőnket mátrixként is lehet értelmezni, nekem eszembe is jutott hogy a feladatot egy arduino és egy 8x8-as ledmátrix segítségével is megoldjam (WIP).

2.5 Szóhossz és Linus Tovald -féle BogomIPS

Ennél a feladatnál a BogomIPS program while ciklusának fejét kell felhasználnunk ami: `while( loops_per_sec egyenlo 1)` formájú. A ciklus fejében találunk egy „bitwise” operátort. Ez a „...” operátor alapvetőleg 2-vel szorozza a bal oldalán lévő változót, a jobb oldalán pedig egy egyes számot látunk, az operátor jobb oldalán azt a számot adhatjuk meg hogy a szorzást 2 hanyadik hatványával szeretnénk megtenni pl.: `9 .. 2 egyenlo 36`. Ennek az operátornak van egy párja is „...” itt a 2 hatványokkal való osztás valósul meg az előzőhöz hasonló módon. Pl: `36 .. 2 egyenlo 9`. Ha tudjuk pl.: a string amiről szeretnénk megtudni hogy hány bit hosszú így viszonylag könnyen utána tudunk számolni a szóhosszúságát felhasználva. Általában egy karakter 8 bit de az UTF-8 esetén akár 32 bit is lehet egy karak

2.6 Hello Google! (WIP)

Ebben a feladatban egy 4 honlapból álló PageRank meghatározást kell készítenünk. Egy oldal PageRank értékét az befolyásolja hogy mekkora PageRank értékű oldalak hivatkoznak rá. Azaz minél jobb oldalak hivatkoznak az én honlapomra, az én honlapom annál jobb PageRank értékkel fog rendelkezni. Egy oldal PageRank értéke a rá mutató oldalak PageRank értékének és az adott oldalról kifelé vezető linkek hányadosainak összege. Minél több linkből áll a PageRank hálózatunk annál bonyolultabbá válik. A példánkban 4 oldal PR értékeit kell kiszámolunk tehát egy 4x4-es mátrixot fogunk használni ehhez.

2.7 Monty Hall probléma

A Monti Hall problémát én megpróbáltam szíjálni. Készítettem menüt, tudunk választani ajtót, azt pedig hogy melyik ajtó mögött van a nyeremény véletlenszerűen határozza meg a programunk. Én úgy fogtam hozzá hogy 3 fő eset van amikor a nyeremény az 1-es, a 2-es és a 3-mas ajtó mögött van. Ezeket az

eseteket alesetekre bontottam aszerint hogy a játékos melyik ajtót választja ki így 3×3 különböző eset lehetséges. Ha a program meghatározta melyik ajtó a nyertes és a játékos is választott magának ajtót az egyiket szükségképpen egy olyan ajtót „kinyitunk” amelyben biztosan nem a nyeremény van. Ekkor a játékosnak felajánlunk egy választási lehetőséget hogy az eredeti döntését megváltoztatja-e. Ennél a pntnél a játék lehetséges kimenetelei $3 \times 3 \times 2$ -re nőttek.

2.8 Brun Tétel

Ennél a fealadtál az első dolgunk olyan programot írni ami meghatározza mely primek ikerprimek. Én ehhez egy for ciklust szeretnék használni amelyben ha két szomszédos prim különbsége éppen kettő ezeket az elemeket kiválasztom és egymással párba rendezem. Ahhoz hogy megtalálhassuk a Brun konstans közelítő értékét a primek reciprokösszegét kell összeadunk, ehhez -1 hatványra emelem őket majd a kapott számokat összeaduk.

MAIMÖ csiga feladat

Youtube link: [video here](#)

3. fejezet

Helló, Chomsky!

3.1 Decimálisból unárisba átváltó Turing gép

Állapotátmenet gráfiájával megadva írd meg ezt a gépet!

Ebben a feladatban decimálisból unáris számrendszerbe váltó Turing gépről van szó, ahhoz hogy tudjuk mi ez tudnunk kell melyek a decimális illetve unáris számrendszerek. A decimális a jól ismert tízes számrendszer, melyben 10 számjegyből (0-9) tudjuk leképezni a számokat. Általános iskolából emlékezhetünk arra, hogy az ilyen tízes számrendszerbeli számokat oly módon írjuk fel hogy milyen számok vannak egyes helyiértékeken, pl.: egyes, tízes, százaz, ezres. stb. Az adott helyiértéken álló számjegyet meg kell szoroznunk a helyiértékkel, majd ezekből összeget képzünk. Tehát pl.: $321 = 3 \cdot 100 + 2 \cdot 10 + 1 \cdot 1$. Az egyes számrendszer olyan számrendszer melyben a számokat 1 számjeggyel az 1-essel tudjuk leírni mégpedig oly módon, hogy amennyi maga a szám egymás után annyi egyest írunk pl.: $3 = 111$. A gép a két számrendszer között úgy vált át hogy a decimális számból addig von ki 1-eseket míg az 0 nem lesz.

Ha ezt az átváltást program segítségével szeretnénk lemodellezni megoldás lehet ha mondjuk egy while ciklust használunk amelynek kilépési feltétele hogy a decimális számunk 0 legyen. A ciklus törzsében minden lefutáskor levonunk a decimális számból egyet és egy 1-es számjegyet hozzáfűzünk pl egy (a program indításakor még üres) txt állományhoz. Ekkor a ciklus végére a txt állományban keletkezett adat az eredeti decimális számunk unáris alakjának felel meg

3.2 Az $a^n b^n c^n$ nyelv nem környezetfüggetlen

Mutass be legalább két környezetfüggő generatív grammatikát, amely ezt a nyelvet generálja!

Megoldás videó:

A generatív grammatika olyan nyelvtani szabályrendszert jelent melyben véges számú szóból és véges szóból és véges számú szabályból végtelen számú mondatot lehet alkotni.

Sok olyan jelenség van am it nem lehet környezetfüggetlen nyelveken leírni, ilyen pl.: a természetes nyelvek, a primszámok halmaza. A környezetfüggő nyelvek zártak a halmazműveletekre az unió műveletet leszámítva. S ($S \rightarrow aXbc$) $aXbc$ ($Xb \rightarrow bX$) $abXc$ ($Xc \rightarrow Ybcc$) $abYbcc$ ($bY \rightarrow Yb$) $aYbbcc$ ($aY \rightarrow aaX$)

aaXbbcc ($Xb \rightarrow bX$) aabXbcc ($Xb \rightarrow bX$) aabbXcc ($Xc \rightarrow Ybcc$) aabbYbcc ($bY \rightarrow Yb$) aabYbbccc ($bY \rightarrow Yb$) aaYbbccc ($aY \rightarrow aa$) aaabbbccc

A ($A \rightarrow aAB$) aAB ($A \rightarrow aAB$) aaABB ($A \rightarrow aAB$) aaaABBB ($A \rightarrow aC$) aaaaCBBB ($CB \rightarrow bCc$) aaabCcBB ($cB \rightarrow Bc$) aaaabCBcB ($cB \rightarrow Bc$) aaaabCBBc ($CB \rightarrow bCc$) aaaabbCcBc ($cB \rightarrow Bc$) aaaabbCBcc ($CB \rightarrow bCc$) aaaabbbCccc ($C \rightarrow bc$) aaaabbbbcccc

3.3 Hivatkozási nyelv

A [KERNIGHANRITCHIE] könyv C referencia-kézikönyv/Utasítások melléklete alapján definiáld BNF-ben a C utasítás fogalmát! Majd mutass be olyan kódcsipeteket, amelyek adott szabvánnyal nem fordulnak (például C89), mással (például C99) igen.

A BNF környezetfüggetlen szintaxisokat leíró szintaxis.

A C nyelvi utasítás fogalmának szintaktikai definíciója BNF szintaxisban:

```
<utasítás> ::=
    <összetett_utasítás>
    <kifejezés>; (értékadás pl, num=10)
    if(<kifejezés>) <utasítás>
    else if(<kifejezés>) <utasítás>
    else <utasítás>
    switch (<kifejezés>)
    <egész_konstans_kifejezés : <utasítás>
    goto <azonosító>;
    <azonosító> : <utasítás>
    break; continue; return<kifejezés>;
    or(<kifejezés1><kifejezés2><kifejezés3>) <utasítás>
    while(<kifejezés>) <utasítás>
    do <utasítás> while<kifejezés>
    ; (üres utasítás, pl FORTRAN continue-ja)
```

Példa olyan programra ami a C89-es szabvánnyal nem fordul de C99-cel igen. Ebben a programban cikluson belül deklarálók változót ami a C99-es szabványtól lehetséges. Ha C89-cel próbáljuk meg fordítani akkor a fordító javasolja is a C99 használatát.

```
int main()
{
    for(int i = 0; i < 20; i++)
    {
        printf("Cikluson beluli deklarálás.");
    }
}
```

3.4 Saját lexikális elemző

Írj olyan programot, ami számolja a bemenetén megjelenő valós számokat! Nem elfogadható olyan megoldás, amely maga olvassa betűnként a bemenetet, a feladat lényege, hogy lexert használjunk, azaz óriások vállán álljunk és ne kispályázzunk!

A lexer programok szöveg elemző programok amivel szövegeket lehet tetszőleges szempontból elemezni illetve átalakítani. A példaprogram a beírt szövegben valós számokat keres. A program 3 fő részre bontható (%% az elválasztójel), az első részben meghívjuk a szükséges header fájlokat és deklarálhatunk változókat. A második részben definiáljuk hogy mit is keresünk a szövegben, illetve mit csinálunk vele, azaz szabályokat alkotunk. Ebben a programban valós számokat keresünk, tehát olyan számokat amelyek tetszőleges számú számjegyből állhatnak vagy tetszőleges számú számjegyből és 1 db pontból majd újabb tetszőleges számú számjegyből állnak. A megtalált valós számokat a program a már átalakított szövegben kiemeli. Minden megtalált valós szám után növeli a realnumbers nevű változót is, tehát számolja is a megtalált számokat. A program utolsó része a main függvény ahol meghívhatjuk a lexert és saját utasításokkal egészíthetjük ki a programot.

Megoldás forrása: [bmax/thematic_tutorials/bmax_textbook_IgyNeveldaProgramozod/Chomsky/realnumber.1](https://bmax.thematic-tutorials.com/bmax-textbook-IgyNeveldaProgramozod/Chomsky/realnumber.1)

```
%{
#include <stdio.h>
int realnumbers = 0;
}%
digit [0-9]
%%
{digit}* (\. {digit}+)? {++realnumbers;
    printf("[realnum=%s %f]", yytext, atof(yytext));}
%%
int
main ()
{
    yylex ();
    printf("The number of real numbers is %d\n", realnumbers);
    return 0;
}
```

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

3.5 Leetspeak

Lexelj össze egy l33t ciphert!

Az előző programhoz hasonlóan ez is egy lexer program. Ez úgy működik, hogy az adott szövegben ki tudja cserélni a karaktereket egy az eredetihez hasonló karakterre (9-est egy g betűre). Ezt olyan módon teszi meg hogy az angol abc betűihez illetve 0-9-ig a számokhoz társít 4 kinézetre hasonló karaktert (ha nincs 4 hasonló akkor pl 2 hasonló kétszer társítunk hozzá). A program a beolvasást kisbetűsíti tehát mindegy hogy a bemenetre kis vagy nagy betűk érkeznek felismeri az adott karaktert. A kicserélést random

módon teszi, 0 é 100 között sorsol egy random számot, ha 91-nál kisebb akkor az első társított karakterre cseréli a megtaláltat, tehát erre nagyobb esély van mint a többire. A második karakterre 4% esély van, a harmadikra 3% és a n egyedikre 2%.

Megoldás forrása: [bhax/thematic-tutorials/bhax-textbook_IgyNeveldaProgramozod/Chomsky/1337d1c7.1](https://bhax.thematic-tutorials.com/bhax-textbook/IgyNeveldaProgramozod/Chomsky/1337d1c7.1)

```
%{
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <time.h>
#include <ctype.h>

#define L337SIZE (sizeof l337d1c7 / sizeof (struct cipher))

struct cipher {
    char c;
    char *leet[4];
} l337d1c7 [] = {

    {'a', {"4", "4", "@", "/-\\"}},
    {'b', {"b", "8", "|3", "|"}},
    {'c', {"c", "(", "<", "{"}},
    {'d', {"d", "|)", "|]", "|"}},
    {'e', {"3", "3", "3", "3"}},
    {'f', {"f", "|=", "ph", "|#"}},
    {'g', {"g", "6", "[", "[+"}},
    {'h', {"h", "4", "|-|", "[-"}},
    {'i', {"1", "1", "|", "!"}},
    {'j', {"j", "7", "_|", "_/"}},
    {'k', {"k", "<|", "1<", "|{"}},
    {'l', {"l", "1", "|", "|_"}},
    {'m', {"m", "44", "(V", "|\\|/"}},
    {'n', {"n", "|\\|", "/\\|", "/V"}},
    {'o', {"0", "0", "()", "["}},
    {'p', {"p", "/o", "|D", "|o"}},
    {'q', {"q", "9", "O_", "(,")}},
    {'r', {"r", "12", "12", "|2"}},
    {'s', {"s", "5", "$", "$"}},
    {'t', {"t", "7", "7", "'|'"}},
    {'u', {"u", "|_|", "(_", "[_"}},
    {'v', {"v", "\\|/", "\\|/", "\\|/"}},
    {'w', {"w", "VV", "\\|\\|/", "(\\|)"}},
    {'x', {"x", "%", ")(", ")("}},
    {'y', {"y", "", "", ""}},
    {'z', {"z", "2", "7_", ">_"}},

    {'0', {"D", "0", "D", "0"}},
    {'1', {"I", "I", "L", "L"}},
    {'2', {"Z", "Z", "Z", "e"}},
    {'3', {"E", "E", "E", "E"}},
```

```
{'4', {"h", "h", "A", "A"}},
{'5', {"S", "S", "S", "S"}},
{'6', {"b", "b", "G", "G"}},
{'7', {"T", "T", "j", "j"}},
{'8', {"X", "X", "X", "X"}},
{'9', {"g", "g", "j", "j"}}

// https://simple.wikipedia.org/wiki/Leet
};

%}
%%
. {

    int found = 0;
    for(int i=0; i<L337SIZE; ++i)
    {

        if(l337d1c7[i].c == tolower(*yytext))
        {

            int r = 1+(int) (100.0*rand()/(RAND_MAX+1.0));

            if(r<91)
                printf("%s", l337d1c7[i].leet[0]);
            else if(r<95)
                printf("%s", l337d1c7[i].leet[1]);
            else if(r<98)
                printf("%s", l337d1c7[i].leet[2]);
            else
                printf("%s", l337d1c7[i].leet[3]);

            found = 1;
            break;
        }

    }

    if(!found)
        printf("%c", *yytext);

}
%%
int
main()
{
    srand(time(NULL)+getpid());
    yylex();
    return 0;
}
```

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

3.6 A források olvasása

Vigyázz, sok csipet kerülendő, mert bugokat visz a kódba! Melyek ezek és miért? Ha nem megy ránézésre, elkapja valamelyiket esetleg a splint vagy a frama?

1.

```
if(signal(SIGINT, SIG_IGN) != SIG_IGN)
    signal(SIGINT, jelkezeslo);
```
2.

```
for(i=0; i<5; ++i)
```
3.

```
for(i=0; i<5; i++)
```
4.

```
for(i=0; i<5; tomb[i] = i++)
```
5.

```
for(i=0; i<n && (*d++ = *s++); ++i)
```
6.

```
printf("%d %d", f(a, ++a), f(++a, a));
```
7.

```
printf("%d %d", f(a), a);
```
8.

```
printf("%d %d", f(&a), a);
```

1. Akkor és csakis akkor kezelje a 'jelkezeslo' függvény a SIGINT jelet, ha az nincs ignorálva.
2. Egy for ciklus ami a ötször hajtja végre a hozzá rendelt utasításokat. Preorder módon először az i-t növeli és csak aztán végzi el az utasításokat.
3. Egy for ciklus ami a ötször hajtja végre a hozzá rendelt utasításokat. Postorder módon először elvégzi az utasításokat és csak azután növeli az i-t.
4. Egy for ciklus ami a ötször hajtja végre a hozzá rendelt utasításokat. Viszont a tomb[] első öt értékét lecseréli az aktuális i értékre. Tehát 0,1,2,3,4.
5. WIP
6. A standard outputra kiiratjuk az f() függvény visszatérési értékét, decimális számban.
7. A standard outputra kiiratjuk az f() függvény visszatérési értékét 'a'-ra és magát az 'a'-t is, decimális számban.
8. A standard outputra kiiratjuk az f() függvény visszatérési értékét 'a'-ra (mivel annak a memória címére mutatunk) és magát az 'a'-t is, decimális számban

Megoldás videó:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

3.7 Logikus

Hogyan olvasod természetes nyelven az alábbi Ar nyelvű formulákat?

```
$(\forall x \exists y ((x < y) \wedge (y \text{ \textit{prím}})))$  
$(\forall x \exists y ((x < y) \wedge (y \text{ \textit{prím}})) \wedge (\exists y \text{ \textit{prím}})) \leftrightarrow$  
  )$  
$(\exists y \forall x (x \text{ \textit{prím}}) \supset (x < y))$  
$(\exists y \forall x (y < x) \supset \neg (x \text{ \textit{prím}}))$
```

- A primszámok száma végtelen.
- Az ikerprímek száma végtelen.
- A primszámok száma véges.
- A primszámok száma véges. (itt egy az előzővel ekvivalens formula volt)

Megoldás videó: <https://youtu.be/ZexiPy3ZxsA>, https://youtu.be/AJSXOQFF_wk

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

3.8 Deklaráció

Vezesd be egy programba (forduljon le) a következőket:

- egész
- egészre mutató mutató
- egész referenciája
- egészek tömbje
- egészek tömbjének referenciája (nem az első elemé)
- egészre mutató mutatók tömbje
- egészre mutató mutatót visszaadó függvény
- egészre mutató mutatót visszaadó függvényre mutató mutató
- egészet visszaadó és két egészet kapó függvényre mutató mutatót visszaadó, egészet kapó függvény
- függvénymutató egy egészet visszaadó és két egészet kapó függvényre mutató mutatót visszaadó, egészet kapó függvényre

```
int main()
{
    //egész
    int num = 32;

    //egészre mutató mutató
    int* toNum = &num;

    //egészek tömbje
    int numArray[4] = {0,1,2,3};

    //egészek tömbjének referenciája
    int (&numArrayRef)[4] = numArray;

    //egészre mutató mutatók tömbje
    int* pointerArray[4];

    //egészre mutató mutatót visszaadó függvény

    //egészre mutató mutatót visszaadó függvényre mutató mutató

    //egészet visszaadó és két egészet kapó függvényre mutató ↔
    //mutatót visszaadó, egészet kapó függvény

    return 0;
}
```

Mit vezetnek be a programba a következő nevek?

- `int a;`
- `int *b = &a;`
- `int &r = a;`
- `int c[5];`
- `int (&tr)[5] = c;`
- `int *d[5];`

- `int *h ();`
- `int *(*l) ();`
- `int (*v (int c)) (int a, int b)`
- `int ((*z) (int)) (int, int);`

Megoldás videó:

- `a` mint egész típusú változó.
- `a` memória címére mutató mutató.
- Egy egészre mutató mutatót `r` névvel, ami az `a` értékét mint mutatócím tartalmazza.
- Öt elemű tömb, mely egészekből áll.
- Egy 5 elemű, egészeket tartalmazó tömbre mutató mutató, mely a `c` tömbre mutat.
- Öt elemű egészekre mutató mutatókból álló tömb.
- Egésszel visszatérő, paraméter nélküli függvényre mutató mutató.

Az utolsó két deklarációs példa demonstrálására két olyan kódot írtunk, amelyek összehasonlítása azt mutatja meg, hogy miért érdemes a **typedef** használata: bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook_IgyNeveldaProgramozod/Chomsky/fptr.c, bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook_IgyNeveldaProgramozod/Chomsky/fptr2.c.

```
#include <stdio.h>

int
sum (int a, int b)
{
    return a + b;
}

int
mul (int a, int b)
{
    return a * b;
}

int (*sumormul (int c)) (int a, int b)
{
    if (c)
        return mul;
    else
```

```
        return sum;

    }

    int
    main ()
    {

        int (*f) (int, int);

        f = sum;

        printf ("%d\n", f (2, 3));

        int (*(g) (int)) (int, int);

        g = sumormul;

        f = *g (42);

        printf ("%d\n", f (2, 3));

        return 0;
    }
```

```
#include <stdio.h>

typedef int (*F) (int, int);
typedef int (*(G) (int)) (int, int);

int
sum (int a, int b)
{
    return a + b;
}

int
mul (int a, int b)
{
    return a * b;
}

F sumormul (int c)
{
    if (c)
        return mul;
    else
        return sum;
}
```

```
int
main ()
{
    F f = sum;

    printf ("%d\n", f (2, 3));

    G g = sumormul;

    f = *g (42);

    printf ("%d\n", f (2, 3));

    return 0;
}
```

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

3.9 MALMÖ | Discrete csiga

A Turing feladatcsokorban hasonló feladattal találkozhattunk de ott diszkrét helyett folytonos mozgást alkalmaztunk. A két mozgás között jelentős különbségek vannak, míg folytonos mozgásnál a "move 1" parancs mint kapcsoló működik ami miatt addig mozog amíg a "time.sleep()" engedi, addig diszkrét mozgásnál a "move 1" utasításként működik tehát 1 blokknyit mozog előre a "time.sleep()" -ben megadott idő alatt. Azt hogy csigában haladjon mi úgy oldottuk meg, hogy először az legalsó szinten lévő virágot kibányássza majd egy szinttel ugorjon fentebb és ezután kezdj el a csigát. A csigához 2 db for ciklust használtunk, a belső for ciklusban mindig az oldalnyi mozgáshoz elegendő lépszmennyiséget teszi a külső for ciklus pedig azt teszi lehetővé hogy adott szinten az adott oldalhosszot 4x tegye meg, ennek elején mindig fentebb ugrik egy szintet.

Megoldás videó: [vidi itt, katt](#)

4. fejezet

Helló, Caesar!

4.1 Alsó háromszögmátrix

Írj egy olyan `malloc` és `free` párost használó C programot, amely helyet foglal egy alsó háromszög mátrixnak a szabad tárban!

Megoldás videó: <https://youtu.be/1MRTuKwRsB0>, <https://youtu.be/RKbX5-EWpzA>.

Először is mik azok a háromszögmátrixok? A háromszögmátrixok speciális kvadratikus mátrixok, átlalában 2 fajta háromszögmátrixot különböztetünk meg, van alsó és felső háromszögmátrix. A felső háromszögmátrix jellemzője hogy a főátló alatt csupa 0 érték található, míg az alsó háromszögmátrix ennek fordítottja, annál a főátló fölött található csupa 0 érték.

A példaprogram egy 5x5-ös alsóháromszögmátrix-ot ábrázol. A 8. sorban táluink egy `if` függvényt, ez egy hibakeresés és helyfoglalás egyben. A feltételében egy `malloc`-kal helyet foglalunk a mátrixunknak illetve megvizsgáljuk, hogy azok száma 0-e mert amennyiben a feltétel igaz nem beszélhetünk semmiképp háromszögmátrixról, és egy `return -1`, hibát kapunk vissza. Tehát ha pl a `"nr"` változó ami meghatározza hányszor hanyas lesz a mátrix, 0 akkor hibát ad vissza a program. Gyakori hogy a helyfoglalást egy `if`-en belül oldják meg, pint a hibakezelés miatt. Ezután egy `preorder` for cikluson belül helyet foglalunk a mátrixunk elemeinek ismét `malloc`-ot használva. A `for` cikluson belül pedig újabb hibakezeléssel találkozunk. A `size` ugye a mátrix beli elemek számát jelöli, ez sem lehet nulla, ha mégis az akkor `return -1` és hibát ad vissza a program. Ha a program idáig helyesen lefutott és a helyfoglalással minden rendben volt, ezután 2 `for` cikluson belül feltölti a mátrixot. Az egyik `for` ciklus a mátrix sorain halad végig a másik pedig annak oszlopain. Alapból egy képlet segítségével az értékes elemek értéke az a szám ahanyadik értékes elemről van szó. Itt megjegyezném hogy az első értékes elem egy 1 mivel a C sok más programnyelvhez haonlóan 0-tól számol. Ezután ismét az előző 2 `for` ciklust felhasználva a program kírátja azok elemeit.

A program egyébként 2 db mátrixot ír ki a képernyőnkre. A második mátrixban bizonyos elemeknek konkrét értéket adva (42, 43, 44, 45). Ezt az értékadást minden elem esetében más módon teszi meg ezzel példákat adva a mutatók helyes használatára, ugyanis egy mátrix beli elemre több módon is hivatkozhatunk. Az első és egyben legegyszerűbb ha konkrétan megmondjuk mely elemről van szó `"tm[s][o]"`. Ha a mutatókat is ki szeretnénk használni akkor több megoldás is helyes. Lehet mutatni a mátrixon belül csak sorra vagy oszlopra és a másik értéket konkrétan megadni vagy lejóhet a sorokhoz és az oszlopokhoz is mutatót használni. Ezután ismét 2 `for` ciklus segítségével kírátjuk magát a mátrixot.

A program utolsófontos része pedig a mátrixnak és annak elemeinek lefoglalt hely felszabadítása, ezt a `free()` függvényével tehetjük meg.

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int
main ()
{
    int nr = 5;
    double **tm;

    if ((tm = (double **) malloc (nr * sizeof (double *))) == NULL)
    {
        return -1;
    }

    for (int i = 0; i < nr; ++i)
    {
        if ((tm[i] = (double *) malloc ((i + 1) * sizeof (double))) == NULL ↔
        )
        {
            return -1;
        }
    }

    for (int i = 0; i < nr; ++i)
        for (int j = 0; j < i + 1; ++j)
            tm[i][j] = i * (i + 1) / 2 + j;

    for (int i = 0; i < nr; ++i)
    {
        for (int j = 0; j < i + 1; ++j)
            printf ("%f, ", tm[i][j]);
        printf ("\n");
    }

    tm[3][0] = 42.0;
    (*(tm + 3))[1] = 43.0; // mi van, ha itt hiányzik a külső ()
    *(tm[3] + 2) = 44.0;
    (*(tm + 3) + 3) = 45.0;

    for (int i = 0; i < nr; ++i)
    {
        for (int j = 0; j < i + 1; ++j)
            printf ("%f, ", tm[i][j]);
        printf ("\n");
    }

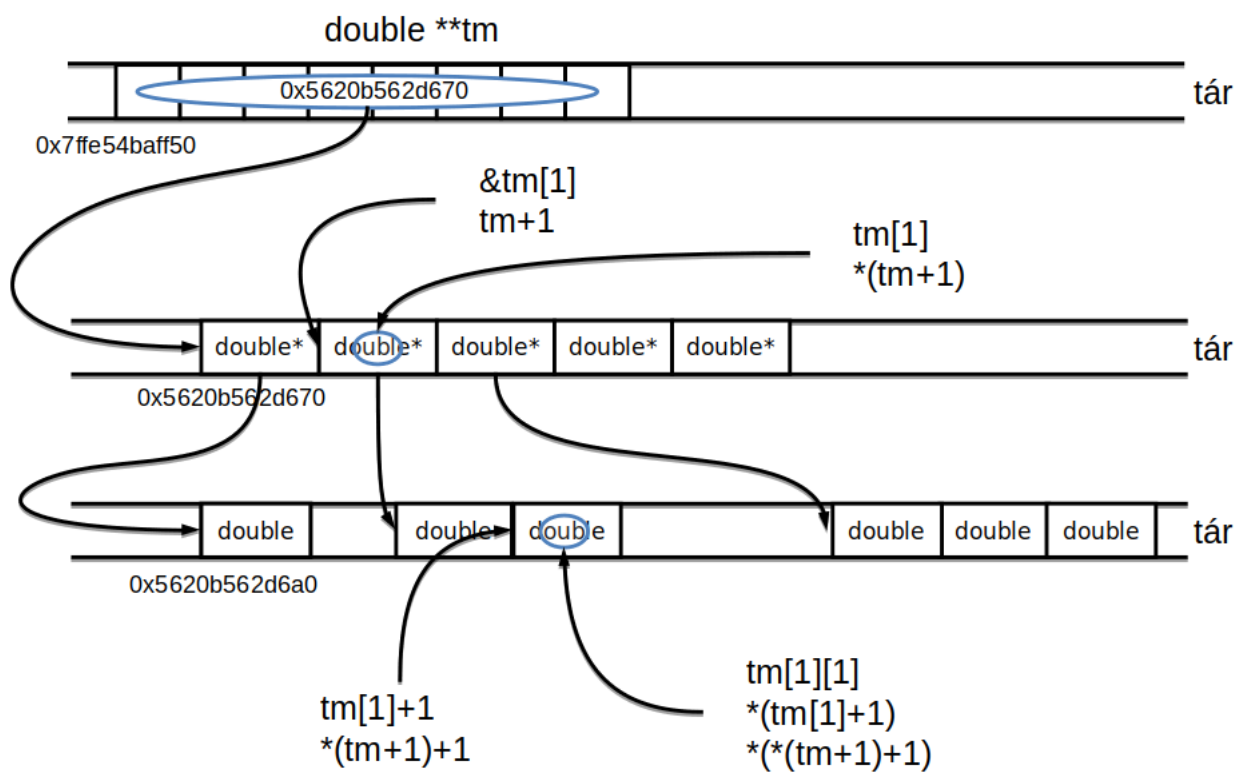
    for (int i = 0; i < nr; ++i)
        free (tm[i]);
}
```

```

free (tm);

return 0;
}

```


4.1. ábra. A double ** háromszögmátrix a memóriában

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

4.2 C EXOR titkosító

Írj egy EXOR titkosítót C-ben!

Megoldás forrása: egy részletes feldolgozása az [e.c](#) és [t.c](#) forrásoknak.

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat... ezt kell az olvasónak kidolgoznia, mint labor- vagy otthoni mérési feladatot! Ha mi már megtettük, akkor használd azt, dolgozd fel, javítsd, adj hozzá értéket!

Az EXOR titkosító lényege hogy megadunk egy valahánybetűs kulcsot és egy szöveget. ezeket összeXOR-ozzuk. Ekkor az eredet szövegből egy furcsa bitsorozatot kapunk, a szövegünk titkosítva is van. Ha ezt a titkosított szöveget ismételten összeExorozzuk a kulccsal, akkor visszakapjuk az eredeti szövegünket. Hogyan lehetséges ez? Az XOR, azaz a kizáró vagy logikai művelet alkalmas pl karakterek bitenkénti cseréjére is,

itt gyakorlatilag vaz történik, hogy a szöveg bitjeit "összemossa" a kulcséval és egy felismerhetetlen bitsorozatot kapunk. Nyilván amikor ezt visszafele csináljuk ugyanaz történik és megkapjuk a tiszta szövegünket. Erről a javanál írok részletesebben.

4.3 Java EXOR titkosító

Írj egy EXOR titkosítót Java-ban!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/javat-tanitok-javat/ch01.html#exor_titkosito

A java-ban megírt program rövid magyarázata:

Először is, a programnak szüksége van a kulcsra, amit egy stringben tárol el illetve kell egy 256 byte-os buffer a bemenetünknek. Ezek után egy while ciklus segítségével addig olvassa a bemenetet amíg az van, majd ezen belül egy for ciklust találunk. A for ciklus annyiszor hajtódik végre ahány beolvasott byte-unk, azaz karakterünk van, ezen a for cikluson belül pedig a bifferbe beolvasott szövegből byte-onként összeEXOR-ozza a bufferben lévő dolgokat a kulcs egyik elemével.

```
import java.io.InputStream;
import java.io.OutputStream;

public class main
{
    public static void encode (String key, InputStream in, OutputStream out ←
        ) throws java.io.IOException
    {
        byte[] kulcs = key.getBytes();
        byte[] buffer = new byte[256];
        int kulcsIndex = 0;
        int readBytes = 0;

        while((readBytes = in.read(buffer)) != -1)
        {
            for(int i=0; i<readBytes; i++)
            {
                buffer[i] = (byte)(buffer[i] ^ kulcs[kulcsIndex]); //itt ←
                    csinálja az összeEXOR-ozást
                kulcsIndex = (kulcsIndex + 1) % key.length();
            }

            out.write(inputBuffer, 0, readBytes);
        }
    }

    public static main (String[] args)
    {
        if(args[0] != "")
```

```
{
    try
    {
        encode(args[0], System.in, System.out); //
    }
    catch(java.io.IOException e)
    {
        e.printStackTrace();
    }
}
else
{
    System.out.println("Please provide a key!");
    System.out.println("java main <key>");
}
}
```

4.4 C EXOR törő

Írj egy olyan C programot, amely megtöri az első feladatban előállított titkos szövegeket!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Adott volt az előző feladatban a t.c program ami arra való hogy ugye XOR titkosított szövegeket törjünk vele. Labor feladat volt ezt kivitelezni is, amit sikerült is megoldanom pár esetben. Nagyon felbosszantott hogy nem tudtam mindenki szövegét törni majd utána jártam a dolognak hogy mi volt a baj...

Előzmények: Az XOR törő program alapvetőleg a brute force technikát alkalmazza, azaz próbáljuk ki minden lehetséges kulcs kombinációt. Nyilván ez nem működhet mindenféle jelszótörésre meg egyéb haxorkodáshoz mivel ez az egyik leggyakoribb törési mechanizmus és gyakran pl a nemes egyszerűséggel ettől le vannak véve úgy hogy nem próbálkozhatunk mondjuk 5-nél több alkalommal. Na de itt nem eza helyzet szóval törjük meg azt a titkosítást... Alapból a program 8 karakteres kulcsokat tud törni, akiknek a szövegét én kinéztem nekik zömében 4 karakterből álló kulcsuk volt. Oké. A következő lépés az volt hogy a segítségként megadott karaktereket egy tömbbe vettem hogy ne kelljen a teljes ABC-n végészaladnia a programnak, illetve a for ciklusokból is kiszedtem 4 db-ot. Leteszteltem a saját szövegemen, a program készen állt a törésre. Ekkor meglepetésemre sorra nem törte a mások által titkoított szövegeket. Kérdezősködtem és a csoporttársaim nagyrésze ugyanígy járt. De ami igazán érdekes volt, hogy az XOR törőink ugyanazokat a szövegeket törték és ugyanazokat nem. Végül utána jártunk és az volt a baj hogy a törő a magyar szövegeket tudja hatékonyan törni így meg kellett elégedni azzal hogy azt a pár szöveget helyesen és viszonylag gyorsan törte a program.

Itt pedig az az XOR törő van mellékelve ami 4 karakteres kulcsot tör, amely a g, s, e és p karakterekből áll:

```
#define MAX_TITKOS 4096
#define OLVASAS_BUFFER 256
```

```
#define KULCS_MERET 4
#define _GNU_SOURCE

#include <stdio.h>
#include <unistd.h>
#include <string.h>

double
atlagos_szohossz (const char *titkos, int titkos_meret)
{
    int sz = 0;
    for (int i = 0; i < titkos_meret; ++i)
        if (titkos[i] == ' ')
            ++sz;

    return (double) titkos_meret / sz;
}

int
tisztas_lehet (const char *titkos, int titkos_meret)
{
    // a tiszta szoveg valszeg tartalmazza a gyakori magyar ←
    // szavakat
    // illetve az átlagos szóhossz vizsgálatával csökkentjük a ←
    // potenciális töréseket

    double szohossz = atlagos_szohossz (titkos, titkos_meret);

    return szohossz > 6.0 && szohossz < 9.0
        && strcasestr (titkos, "hogy") && strcasestr (titkos, "nem" ←
        )
        && strcasestr (titkos, "az") && strcasestr (titkos, "ha");
}

void
xor (const char kulcs[], int kulcs_meret, char titkos[], int ←
    titkos_meret)
{
    int kulcs_index = 0;

    for (int i = 0; i < titkos_meret; ++i)
    {
        titkos[i] = titkos[i] ^ kulcs[kulcs_index];
        kulcs_index = (kulcs_index + 1) % kulcs_meret;
    }
}
```

```
}

int
exor_tores (const char kulcs[], int kulcs_meret, char titkos[],
            int titkos_meret)
{
    exor (kulcs, kulcs_meret, titkos, titkos_meret);

    return tiszta_lehet (titkos, titkos_meret);
}

int
main (void)
{
    char kulcs[KULCS_MERET];
    char titkos[MAX_TITKOS];
    char betuk[5] = {'g', 's', 'e', 'p', '\0'};
    char *p = titkos;
    int olvasott_bajtok;

    // titkos fajt berantasa
    while ((olvasott_bajtok =
        read (0, (void *) p,
            (p - titkos + OLVASAS_BUFFER <
                MAX_TITKOS) ? OLVASAS_BUFFER : titkos + MAX_TITKOS - p ←
            )))
        p += olvasott_bajtok;

    // maradek hely nullazasa a titkos bufferben
    for (int i = 0; i < MAX_TITKOS - (p - titkos); ++i)
        titkos[p - titkos + i] = '\0';

    // osszes kulcs eloallitasa
    for (int ii = 0; ii <= 4; ++ii)
        for (int ji = 0; ji <= 4; ++ji)
            for (int ki = 0; ki <= 4; ++ki)
                for (int pi = 0; pi <= 4; ++pi)
                {
                    kulcs[0] = betuk[ii];
                    kulcs[1] = betuk[ji];
                    kulcs[2] = betuk[ki];
                    kulcs[3] = betuk[pi];

                    if (exor_tores (kulcs, KULCS_MERET, titkos, p - ←
                        titkos))
                        printf
                            ("Kulcs: [%c%c%c%c]\nTiszta szoveg: [%s]\n",
```

```
ii, ji, ki, pi, titkos);  
  
    // ujra EXOR-ozunk, így nem kell egy második buffer  
    exor (kulcs, KULCS_MERET, titkos, p - titkos);  
}  
  
return 0;  
}
```

4.5 Neurális OR, AND és EXOR kapu

R

Megoldás videó: <https://youtu.be/Koyw6IH5ScQ>

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/NN_R

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Egy nagyon jó szemléltető videó: <https://www.youtube.com/watch?v=qv6UVOQ0F44>

A neurális háló egy nagyon érdekes de nem könnyű téma. Itt az első bekezdésben röviden bemutatnám miről is van szó. Egy neurális háló 2 főbb dologból áll: neuronokból és rétegekből. A neuronok lényege hogy a kapott adatokat továbbítani vagy módosítani legyenek képesek. A neuronoknak van egy bemeneti oldala, itt a bejövő adatokat szummázza illetve van egy kimeneti oldala. A valódi idegsejtekben a "bemeneti" adatok axonokon keresztül érkeznek, az axonok által összekötött idegsejtek pedig a neuron hálózatot alakítják ki, ehhez hasonlóan működnek a programozásbeli neurális hálózatok is, ezeket gráffal tudjuk szemléltetni. A neuronok tehát adatokat kapnak és azokat továbbítják. Ez a kapcsolat alakítja ki a rétegeket. 3 fő rétegből szoktak állni a neurális hálózatok, ezek a bemeneti, a rejtett és a kimeneti réteg. Rejtett rétegből lehet több, vagy akár egy sem, minél több rejtett rétegből áll egy hálózat annál komplexebb feladatokat képes végrehajtani. A rejtett réteget lehet műveleti rétegnek is nevezni, ahogy ezt sejteni lehet itt a kapott adatokkal a neuronok műveleteket végeznek, ezek leggyakrabban a legalapabb logikai műveletek, azaz OR, AND, XOR stb. Léteznek úgy nevezett deep learning neural network-ök, ezeknek a lényege az hogy a neurális hálózatunkhoz, egy reward systemes. jutalmazási rendszert adunk, ezek a hálózatok sok lefutás, generáción keresztül tanulnak, a folyamatosan érkező adatokat feldolgozzák. Minél pontosabb reward systemet alakítunk ki annál hatékonyabb lesz a tanulási folyamata.

Na de térjünk is rá a neurális OR, AND és XOR kapukra. Ezekhez 2 db input szükséges, az egyik legyen A a másik pedig B. Az input módosítás nélkül adja tovább az adatokat. Az OR és az AND esetén nincs rejtett rétegünk, ezek elemi logikai műveletek. Ahhoz hogy a neurális hálónkat ezek elvégzésére megtanítsuk egy data.frame táblára van szükségünk, illetve a neuralnet() függvényre. Ez azt jelenti, hogy a data-frame-ben megadjuk neki az inputokat és a művelet elvégzése után eredményt, például mutatunk be.

Az AND és az OR műveleteket, rejtett réteg nélkül is el tudja végezni, akár a kettőt is egyszerre, de az XOR, azaz a kizáró vagy esetén más a helyzet. Ha ítéletlogikai formulaként felírjuk láthatjuk hogy egy sokkal összetettebb formuláról van szó, míg az AND egy elemi konjunkciónak felel meg az OR pedig egy elemi diszjunkciónak. Az XOR-hoz 3 rejtett rétegre lesz szükségünk.

```
library(neuralnet)
```

```
a1      <- c(0,1,0,1)
a2      <- c(0,0,1,1)
OR       <- c(0,1,1,1)

or.data <- data.frame(a1, a2, OR)

nn.or <- neuralnet(OR~a1+a2, or.data, hidden=0, linear.output=FALSE, ←
  stepmax = 1e+07, threshold = 0.000001)

plot(nn.or)

compute(nn.or, or.data[,1:2])


a1      <- c(0,1,0,1)
a2      <- c(0,0,1,1)
OR       <- c(0,1,1,1)
AND      <- c(0,0,0,1)

orand.data <- data.frame(a1, a2, OR, AND)

nn.orand <- neuralnet(OR+AND~a1+a2, orand.data, hidden=0, linear.output= ←
  FALSE, stepmax = 1e+07, threshold = 0.000001)

plot(nn.orand)

compute(nn.orand, orand.data[,1:2])


a1      <- c(0,1,0,1)
a2      <- c(0,0,1,1)
EXOR     <- c(0,1,1,0)

exor.data <- data.frame(a1, a2, EXOR)

nn.exor <- neuralnet(EXOR~a1+a2, exor.data, hidden=0, linear.output=FALSE, ←
  stepmax = 1e+07, threshold = 0.000001)

plot(nn.exor)

compute(nn.exor, exor.data[,1:2])


a1      <- c(0,1,0,1)
a2      <- c(0,0,1,1)
EXOR     <- c(0,1,1,0)
```

```
exor.data <- data.frame(a1, a2, EXOR)

nn.exor <- neuralnet(EXOR~a1+a2, exor.data, hidden=c(6, 4, 6), linear. <-
  output=FALSE, stepmax = 1e+07, threshold = 0.000001)

plot(nn.exor)

compute(nn.exor, exor.data[,1:2])
```

4.6 Hiba-visszaterjesztéses perceptron

C++

Megoldás videó: <https://youtu.be/XpBnR31BRJY>

Megoldás forrása: <https://github.com/nbatfai/nahshon/blob/master/ql.hpp#L64>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Ez a program egy elég érdekes program. Én elsősorban a megoldás videóban található programról szeretnék írni. A program a mandelbrot halmazról kirazoltatott png képpel dolgozik. Ebben a png képben fekete és fehér pixelek vannak, itt fontos megjegyezni hogy a fehér pixelek tartalmaznak piros színt míg a feketék nem. A program elején meg van hívva az mlp.hpp. Az mlp kibontva MUlti Layer Perceptron, ez adja a programhoz a 3 rétegű neurális hálót, ettől lesz képes tanulni. A 9. sorban van deklarálva a kép mérete azaz size, ami a szélesség*magasság, azaz a tartalmazott pixelek száma. A program további részében a 13. sorig a png-nek való helyfoglalás történik, a képet mint egy mátrixot kell elképzelünk, ugye van szélessége (oszlopok) és magassága (sorok). Ezután létrehoz egy p, Perceptron típusú mutaót, amit az mlp belső osztály miatt tehet meg, illetve egy double típusút, ami az image, azaz maga a png kép mint tömb, elemekre, tehát a pixelekre mutat. Ezt követően a dupla forrásban feltölti az image mátrixot a pixelekkel, hasonló módon mint a háromszögmátrix esetében és megvizsgálja a piros színű pixeleket. A program végén a foglalt helyeket szabaddá tesszük.

Ezt a programot még sokat kell tanulmányozni de nagyon rajta vagyok az ügyön, a neurális háló működéséről pedig az előző feladatban írtam tehát nem szeretném ismételni magam.

```
#include <iostream>
#include "mlp.hpp"
#include <png++/png.hpp>

int main(int argc, char ** argv)
{
    png::image <png::rgb_pixel> png_image(argv[1])

    int size = png_image.get_width() * png_image.get_height();

    Perceptron* p = new perceptron (3, size, 256, 1);

    double* image = new double[size]
```

```
for(int i {0}, i < png_image.get_width(), ++i)
    for(int j {0}, j < png_image.get_height(), ++j)
        image[i*png_image.get_width()+j] = png_image[i][j].red;

double value = (*p)(image);

std::cout << value << std::endl;

delete p;
delete [] image;
}
```

4.7 Steve látása

Megoldás videó: <https://www.youtube.com/watch?v=DX8dI04rWik>

Steve 2 módon láthat. Az egyik a lineOfSight, azaz azt a blokkot látja amin a kereszt van. A másik mód pedig egy körülötte lévő cuboidot használ. Ezt az xml módosításával kiterjeszthetjük az alap 3x3x3-masról akár 7x7x7-esre is. Itt fontos arra ügyelni hogy mely általa érzékelt blokkokkal szeretnénk dolgozni, ugyanis ezek egy tömbben vannak eltárolva és meg is vannak számozva. Ezeknek a cuboidoknak a közepén van mindig Steve. Ezekre a tömbbeli elemekre tudunk hivatkozni tehát ki tudjuk írni a tartalmukat, vagy egy if függvénnyel külön tudunk kiíratást csinálni hogy mondja el Steve hol és mit lát.

5. fejezet

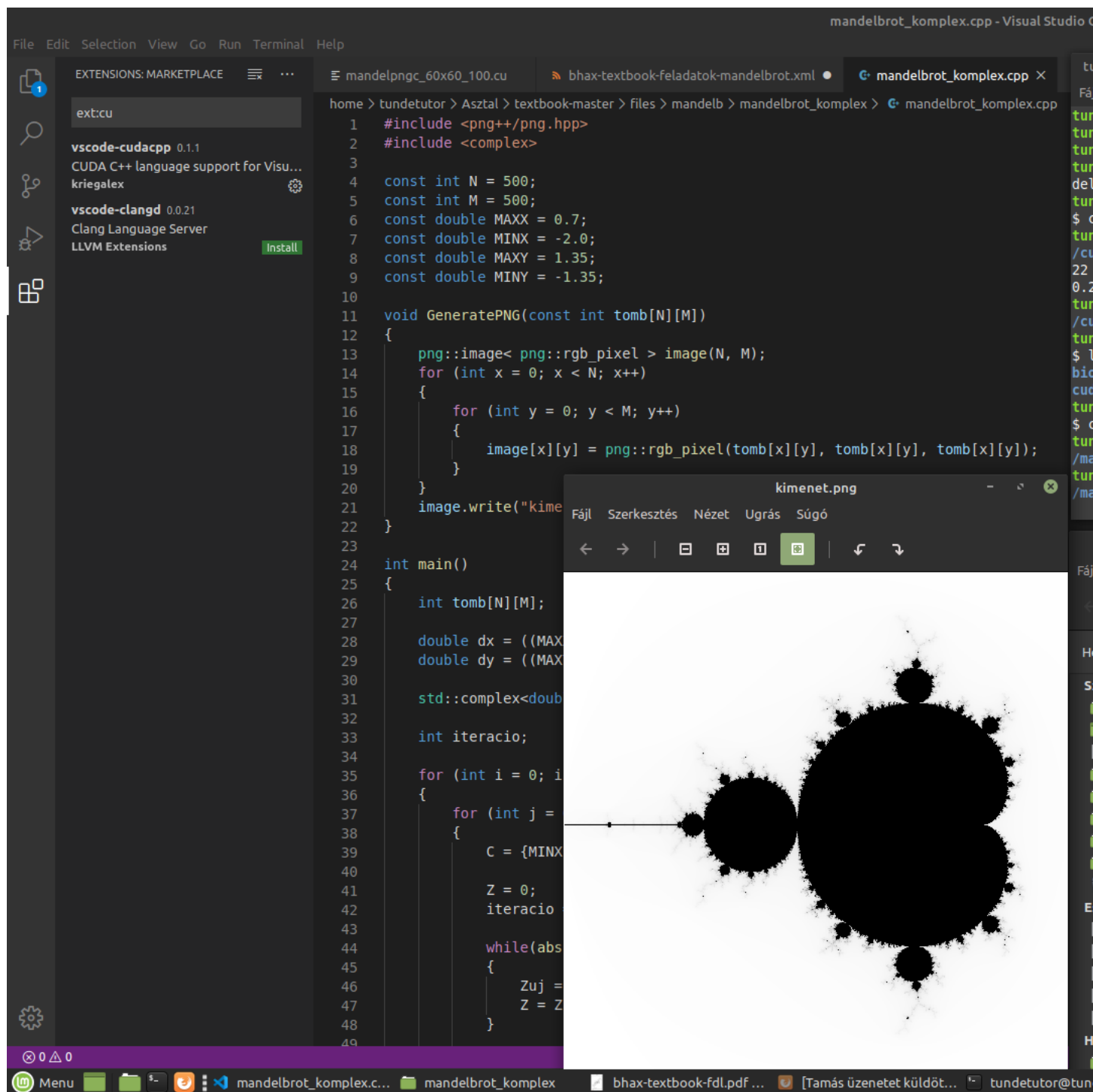
Helló, Mandelbrot!

5.1 A Mandelbrot halmaz

Írj olyan C programot, amely kiszámolja a Mandelbrot halmazt!

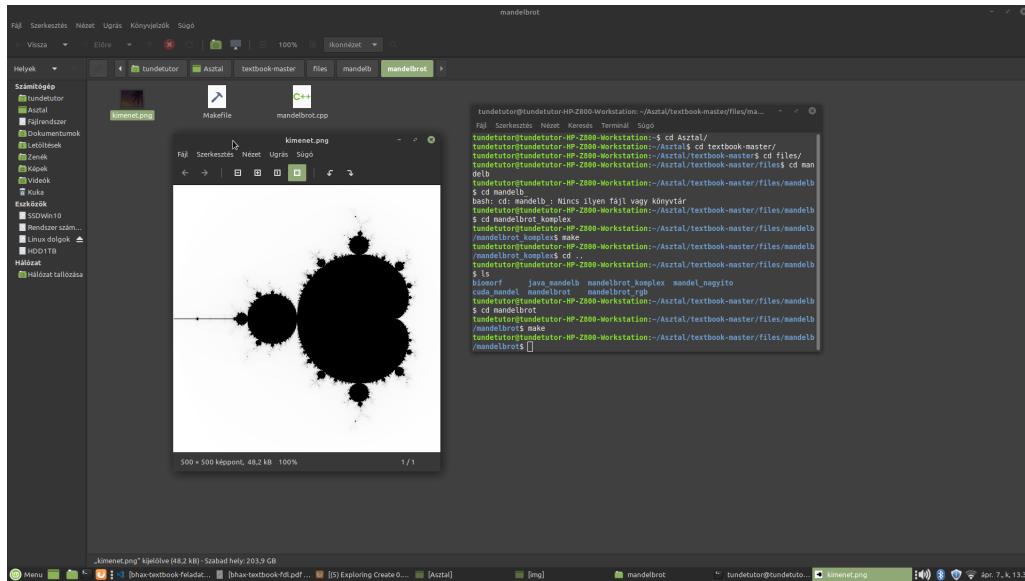
Megoldás videó: <https://youtu.be/gvaqijHIRUs>

Megoldás forrása: [bhax/attention_raising/CUDA/mandelpngt.c++](https://github.com/bhax/attention_raising/CUDA/mandelpngt.c++) nevű állománya.

5.1. ábra. A Mandelbrot halmaz a komplex síkon

A Mandelbrot halmazt 1980-ban találta meg Benoit Mandelbrot a komplex számsíkon. Komplex számok azok a számok, amelyek körében válaszolni lehet az olyan egyébként értelmezhetetlen kérdésekre, hogy melyik az a két szám, amelyet összeszorozva -9 -et kapunk, mert ez a szám például a $3i$ komplex szám.

A Mandelbrot halmazt úgy láthatjuk meg, hogy a sík origója középpontú 4 oldalhosszúságú négyzetbe lefektetünk egy, mondjuk 800x800-as rácsot és kiszámoljuk, hogy a rács pontjai mely komplex számoknak felelnek meg. A rács minden pontját megvizsgáljuk a $z_{n+1} = z_n^2 + c$, ($0 \leq n$) képlet alapján úgy, hogy a c az éppen vizsgált rácsponthoz tartozó komplex szám. A z_0 az origó. Alkalmazva a képletet a

- $z_0 = 0$
- $z_1 = 0^2 + c = c$
- $z_2 = c^2 + c$
- $z_3 = (c^2 + c)^2 + c$
- $z_4 = ((c^2 + c)^2 + c)^2 + c$
- ... s így tovább.

Azaz kiindulunk az origóból (z_0) és elugrunk a rács első pontjába a $z_1 = c$ -be, aztán a c -től függően a további z -kbe. Ha ez az utazás kivezet a 2 sugarú körből, akkor azt mondjuk, hogy az a vizsgált rácsponthoz nem a Mandelbrot halmaz eleme. Nyilván nem tudunk végtelen sok z -t megvizsgálni, ezért csak véges sok z elemet nézünk meg minden rácsponthoz. Ha közben nem lép ki a körből, akkor feketére színezzük, hogy az a c rácsponthoz tartozó komplex szám a halmaz része. (Színes meg úgy lesz a kép, hogy változtatatosan színezzük, például minél későbbi z -nél lép ki a körből, annál sötétebbre).

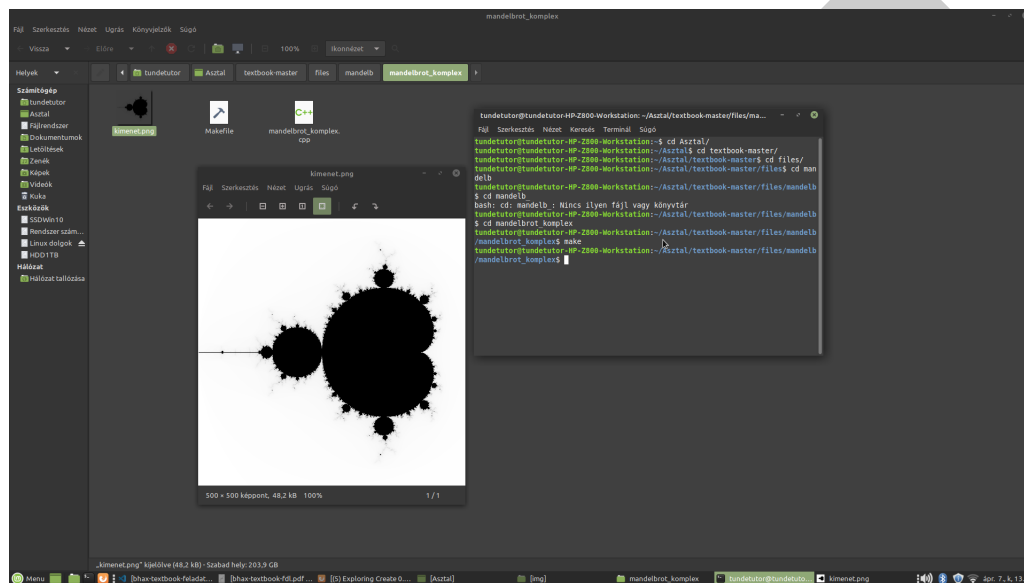
Ez végül is egy C alapú C++ program lett, mivel ahhoz hogy ténylegesen elkészüljön a png, ahhoz szükség van gy png könyvtárra viszont ez C-hez nem igazán található. A program úgy működik, hogy egy struktúrát használunk ahhoz, hogy komplex számokkal dolgozhassunk. A mandelbrot halmazt úgy tudjuk megjeleníteni, hogy a png-t mint egy mátrixot képzeljük el, és minden fog tartozni egy 2-256 közötti szám, ez határozza meg hogy az adott pixel milyen színű legyen. Ezt a számot úgy fogjuk megkapni hogy a cikluson belüli iteráció száma lesz az, azaz hogy az adott értékkel ki tudunk-e kerülni a ciklusból vagy sem. Ha nem sikerül, az iteráció száma 256 lesz, tehát fekete pixelt kapunk, ebben az esetben arról van szó, hogy az adott érték nem tudott kikerülni a while ciklusból, tehát nem tudta elhagyni magát a mandelbrot halmazt sem, azaz annak eleme. Ha ez a szám 0, akkor fehér pixelt kapunk. A png-ben megjelennek szürke pixelek is, ezek a 2 érték között valahol vannak. Összességében ezért van az, hogy a kapott png fekete és fehér

színekből áll. A png-t még lehetne cifrázni aszerint, hogy milyen "gyorsan" lépnek ki egy-egy értékek a while ciklusból, ilyen módon generálják a sok színes mandelbrot halmazt ábrázoló képet is.

5.2 A Mandelbrot halmaz a `std::complex` osztállyal

Írj olyan C++ programot, amely kiszámolja a Mandelbrot halmazt!

Megoldás videó: <https://youtu.be/gvaqijHIRUs>

Az előző feladathoz képest itt a legnagyobb különbség az az, hogy itt kihasználjuk a C++ előnyeit a C-vel szemben. Mint ahogy azt már említettem az előző egy C alapú program volt, viszont ehhez már használtunk C++ könyvtárakat ami nagyban segíti a programozók dolgát. Ilyen pl a komplex számokhoz tartozó könyvtár, itt már nem kellett struktúrát használnunk a komplex számok leírásához, a C++ ezt tudja magától is, illetve itt van külön függvénye a négyzetre emelésnek is. Ezeken kívül ugyanazt az algoritmust használjuk a mandelbrot halmaz megvalósításához mint az előző feladatban, tehát lényegi változás nincs, csak a részletekről lenne szó.

A **Mandelbrot halmaz** pontban vázolt ismert algoritmust valósítja meg a repó [bhax/attention_raising/Mandelbrot/3.1.2.cpp](https://github.com/bhax/attention_raising_Mandelbrot) nevű állománya.

```
// Verzio: 3.1.2.cpp
// Forditas:
// g++ 3.1.2.cpp -lpng -O3 -o 3.1.2
// Futtatas:
// ./3.1.2 mandel.png 1920 1080 2040 ←
-0.01947381057309366392260585598705802112818 ←
-0.0194738105725413418456426484226540196687 ←
0.7985057569338268601555341774655971676111 ←
0.798505756934379196110285192844457924366
// ./3.1.2 mandel.png 1920 1080 1020 ←
0.4127655418209589255340574709407519549131 ←
0.4127655418245818053080142817634623497725 ←
0.2135387051768746491386963270997512154281 ←
0.2135387051804975289126531379224616102874
```

```
// Nyomtatas:
// a2ps 3.1.2.cpp -o 3.1.2.cpp.pdf -l --line-numbers=1 --left-footer=" ←
BATF41 HAXOR STR34M" --right-footer="https://bhaxor.blog.hu/" --pro= ←
color
// ps2pdf 3.1.2.cpp.pdf 3.1.2.cpp.pdf.pdf
//
//
// Copyright (C) 2019
// Norbert Bátfai, batfai.norbert@inf.unideb.hu
//
// This program is free software: you can redistribute it and/or modify
// it under the terms of the GNU General Public License as published by
// the Free Software Foundation, either version 3 of the License, or
// (at your option) any later version.
//
// This program is distributed in the hope that it will be useful,
// but WITHOUT ANY WARRANTY; without even the implied warranty of
// MERCHANTABILITY or FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. See the
// GNU General Public License for more details.
//
// You should have received a copy of the GNU General Public License
// along with this program. If not, see <https://www.gnu.org/licenses/>.

#include <iostream>
#include "png++/png.hpp"
#include <complex>

int
main ( int argc, char *argv[] )
{

    int szelesseg = 1920;
    int magassag = 1080;
    int iteraciosHatar = 255;
    double a = -1.9;
    double b = 0.7;
    double c = -1.3;
    double d = 1.3;

    if ( argc == 9 )
    {
        szelesseg = atoi ( argv[2] );
        magassag = atoi ( argv[3] );
        iteraciosHatar = atoi ( argv[4] );
        a = atof ( argv[5] );
        b = atof ( argv[6] );
        c = atof ( argv[7] );
        d = atof ( argv[8] );
    }
}
```

```
else
{
    std::cout << "Hasznalat: ./3.1.2 fajlnev szelesseg magassag n a b c d ↵
        " << std::endl;
    return -1;
}

png::image < png::rgb_pixel > kep ( szelesseg, magassag );

double dx = ( b - a ) / szelesseg;
double dy = ( d - c ) / magassag;
double reC, imC, reZ, imZ;
int iteracio = 0;

std::cout << "Szamitas\n";

// j megy a sorokon
for ( int j = 0; j < magassag; ++j )
{
    // k megy az oszlopokon

    for ( int k = 0; k < szelesseg; ++k )
    {

        // c = (reC, imC) a halo racspontjainak
        // megfelelo komplex szam

        reC = a + k * dx;
        imC = d - j * dy;
        std::complex<double> c ( reC, imC );

        std::complex<double> z_n ( 0, 0 );
        iteracio = 0;

        while ( std::abs ( z_n ) < 4 && iteracio < iteraciosHatar )
        {
            z_n = z_n * z_n + c;

            ++iteracio;
        }

        kep.set_pixel ( k, j,
                        png::rgb_pixel ( iteracio%255, (iteracio*iteracio ↵
                            )%255, 0 ) );
    }

    int szazalek = ( double ) j / ( double ) magassag * 100.0;
    std::cout << "\r" << szazalek << "%" << std::flush;
}
```

```
kep.write ( argv[1] );  
std::cout << "\r" << argv[1] << " mentve." << std::endl;  
  
}
```

5.3 Biomorfok

Megoldás videó: <https://youtu.be/IJMbgRzY76E>

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/Biomorf

A biomorfokra (a Julia halmazokat rajzoló bug-os programjával) rátaláló Clifford Pickover azt hitte természeti törvényre bukkant: https://www.emis.de/journals/TJNSA/includes/files/articles/Vol9_Iss5_2305--2315_Biomorphs_via_modified_iterations.pdf (lásd a 2307. oldal aljától).

A különbség a **Mandelbrot halmaz** és a Julia halmazok között az, hogy a komplex iterációban az előbbiben a c változó, utóbbiban pedig állandó. A következő Mandelbrot csipet azt mutatja, hogy a c befutja a vizsgált összes rácspontot.

```
// j megy a sorokon  
for ( int j = 0; j < magassag; ++j )  
{  
    for ( int k = 0; k < szelesseg; ++k )  
    {  
  
        // c = (reC, imC) a halo racspontjainak  
        // megfelelo komplex szam  
  
        reC = a + k * dx;  
        imC = d - j * dy;  
        std::complex<double> c ( reC, imC );  
  
        std::complex<double> z_n ( 0, 0 );  
        iteracio = 0;  
  
        while ( std::abs ( z_n ) < 4 && iteracio < iteraciosHatar )  
        {  
            z_n = z_n * z_n + c;  
  
            ++iteracio;  
        }  
    }  
}
```

Ezzel szemben a Julia halmazos csipetben a c nem változik, hanem minden vizsgált z rácspontra ugyanaz.

```
// j megy a sorokon  
for ( int j = 0; j < magassag; ++j )  
{  
    // k megy az oszlopokon
```

```
for ( int k = 0; k < szelesseg; ++k )
{
    double reZ = a + k * dx;
    double imZ = d - j * dy;
    std::complex<double> z_n ( reZ, imZ );

    int iteracio = 0;
    for (int i=0; i < iteraciosHatar; ++i)
    {
        z_n = std::pow(z_n, 3) + cc;
        if(std::real ( z_n ) > R || std::imag ( z_n ) > R)
        {
            iteracio = i;
            break;
        }
    }
}
```

A biomorfos feladat szerintem nagyon érdekes volt. A biomorfokról érdemes tudni, hogy a Julia halmazok, Ezek a Mandelbrot halmaz részei, és számuk végtelen, ugye egy biomorfban a konstansunk nem változik, emiatt van hogy a Mandelbrot halmaz részei és számuk is végtelen mivel végtelen kontsans létezik. A program makefile-jában tudunk a kirajzolt képen módosítani, ezt több módon is próbálgattam. Az r-t lecseréltem 10-ről 5-re, ez a halmazra való ráközelítésen módosított, a minimum és maximum x és y-ok módosításával pedig a halmaz fekete része körüli "ráközelítést" lehetett módosítani, tehát ha ide nagyon kicsi értékeket írunk, gyakorlatilag semmi sem fog látszódni a halmazunkból. Ezen kívül a felbontást nagyon megemeltem, hogy a halmaz szélén a színes részek jobban kirajzolódjanak szerintem ugyanis az benne a legösszetettebb textúra és ez a legérdekesebb is egyben. Csatolok néhány képet a a kirajzoltatott png-kről, úgy hogy látszódjanak a makefile-ban megadott értékek is.

A biomorfos algoritmus pontos megismeréséhez ezt a cikket javasoljuk: https://www.emis.de/journals/TJNSA/includes/files/articles/Vol9_Iss5_2305--2315_Biomorphs_via_modified_iterations.pdf. Az is jó gyakorlat, ha magából ebből a cikkből from scratch kódoljuk be a sajátunkat, de mi a királyi úton járva a korábbi **Mandelbrot halmazt** kiszámoló forrásunkat módosítjuk. Viszont a program változóinak elnevezését összhangba hozzuk a közlemény jelöléseivel:

```
// Verzio: 3.1.3.cpp
// Forditas:
// g++ 3.1.3.cpp -lpng -O3 -o 3.1.3
// Futtatas:
// ./3.1.3 bmorf.png 800 800 10 -2 2 -2 2 .285 0 10
// Nyomtatas:
// a2ps 3.1.3.cpp -o 3.1.3.cpp.pdf -1 --line-numbers=1 --left-footer="↔
BATF41 HAXOR STR34M" --right-footer="https://bhaxor.blog.hu/" --pro=↔
color
//
// BHAX Biomorphs
// Copyright (C) 2019
// Norbert Batfai, batfai.norbert@inf.unideb.hu
//
// This program is free software: you can redistribute it and/or modify
```



```
// it under the terms of the GNU General Public License as published by
// the Free Software Foundation, either version 3 of the License, or
// (at your option) any later version.
//
// This program is distributed in the hope that it will be useful,
// but WITHOUT ANY WARRANTY; without even the implied warranty of
// MERCHANTABILITY or FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. See the
// GNU General Public License for more details.
//
// You should have received a copy of the GNU General Public License
// along with this program. If not, see <https://www.gnu.org/licenses/>.
//
// Version history
//
// https://youtu.be/IJMbgRzY76E
// See also https://www.emis.de/journals/TJNSA/includes/files/articles/ ↔
// Vol9\_Iss5\_2305--2315\_Biomorphs\_via\_modified\_iterations.pdf
//

#include <iostream>
#include "png++/png.hpp"
#include <complex>

int
main ( int argc, char *argv[] )
{

    int szelesseg = 1920;
    int magassag = 1080;
    int iteraciosHatar = 255;
    double xmin = -1.9;
    double xmax = 0.7;
    double ymin = -1.3;
    double ymax = 1.3;
    double reC = .285, imC = 0;
    double R = 10.0;

    if ( argc == 12 )
    {
        szelesseg = atoi ( argv[2] );
        magassag =  atoi ( argv[3] );
        iteraciosHatar =  atoi ( argv[4] );
        xmin = atof ( argv[5] );
        xmax = atof ( argv[6] );
        ymin = atof ( argv[7] );
        ymax = atof ( argv[8] );
        reC = atof ( argv[9] );
        imC = atof ( argv[10] );
        R = atof ( argv[11] );
    }
}
```

```
}
else
{
    std::cout << "Hasznalat: ./3.1.2 fajlnev szelesseg magassag n a b c ↔
        d reC imC R" << std::endl;
    return -1;
}

png::image < png::rgb_pixel > kep ( szelesseg, magassag );

double dx = ( xmax - xmin ) / szelesseg;
double dy = ( ymax - ymin ) / magassag;

std::complex<double> cc ( reC, imC );

std::cout << "Szamitas\n";

// j megy a sorokon
for ( int y = 0; y < magassag; ++y )
{
    // k megy az oszlopokon

    for ( int x = 0; x < szelesseg; ++x )
    {

        double reZ = xmin + x * dx;
        double imZ = ymax - y * dy;
        std::complex<double> z_n ( reZ, imZ );

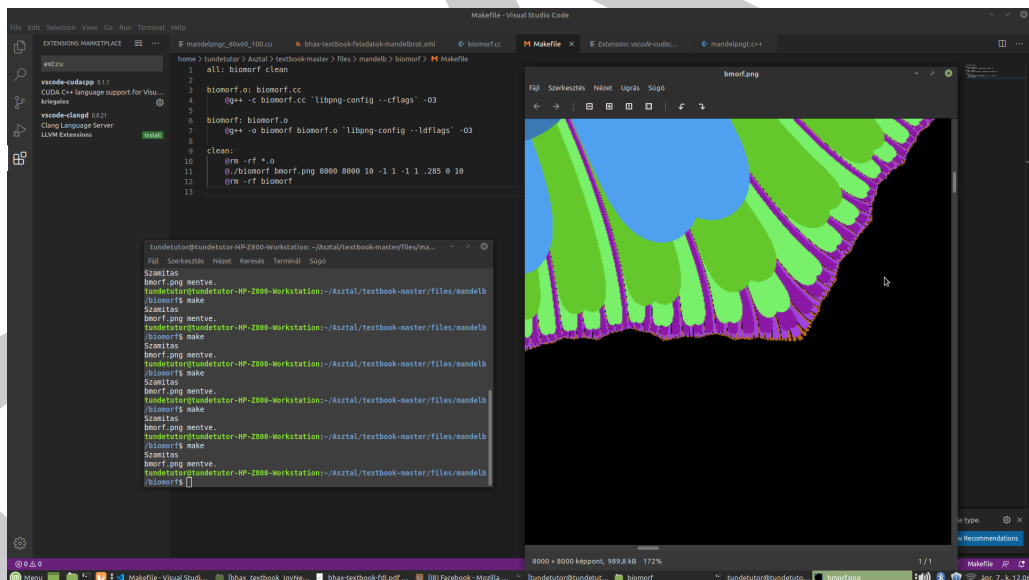
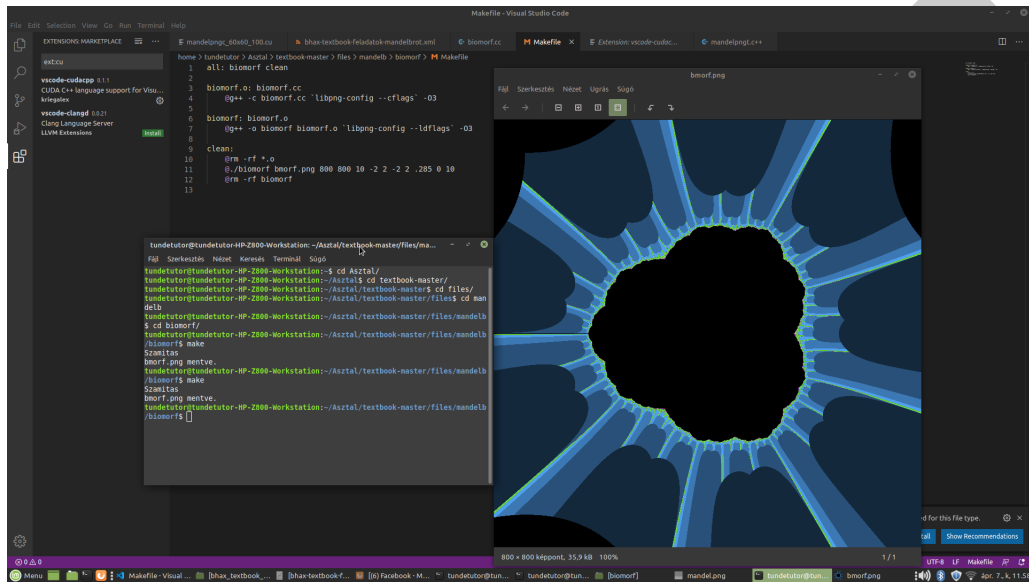
        int iteracio = 0;
        for (int i=0; i < iteraciosHatar; ++i)
        {

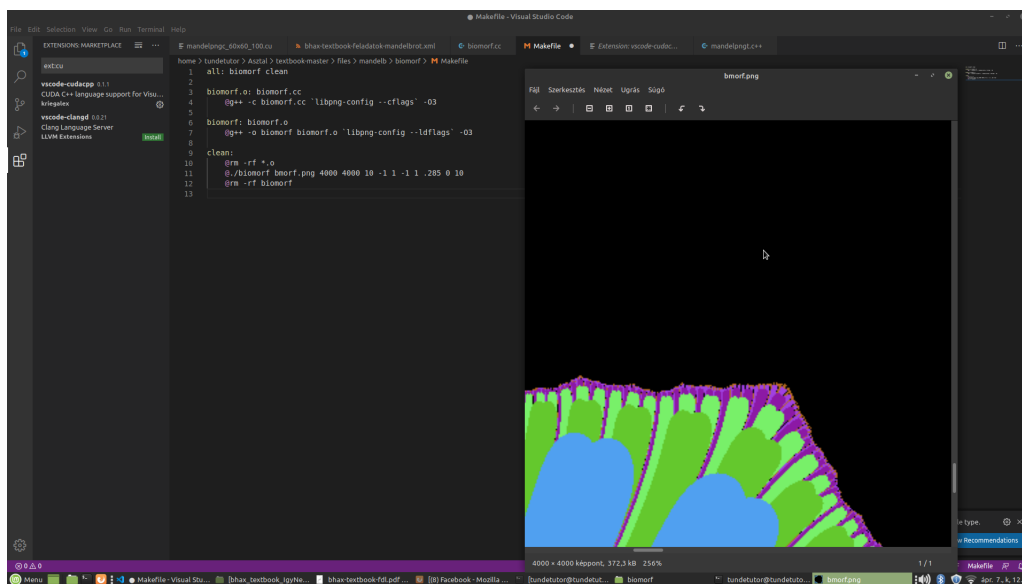
            z_n = std::pow(z_n, 3) + cc;
            //z_n = std::pow(z_n, 2) + std::sin(z_n) + cc;
            if(std::real ( z_n ) > R || std::imag ( z_n ) > R)
            {
                iteracio = i;
                break;
            }
        }

        kep.set_pixel ( x, y,
            png::rgb_pixel ( (iteracio*20)%255, (iteracio ↔
                *40)%255, (iteracio*60)%255 ));
    }

    int szazalek = ( double ) y / ( double ) magassag * 100.0;
    std::cout << "\r" << szazalek << "%" << std::flush;
}
```

```
    kep.write ( argv[1] );  
    std::cout << "\r" << argv[1] << " mentve." << std::endl;  
}
```


5.4 A Mandelbrot halmaz CUDA megvalósítása

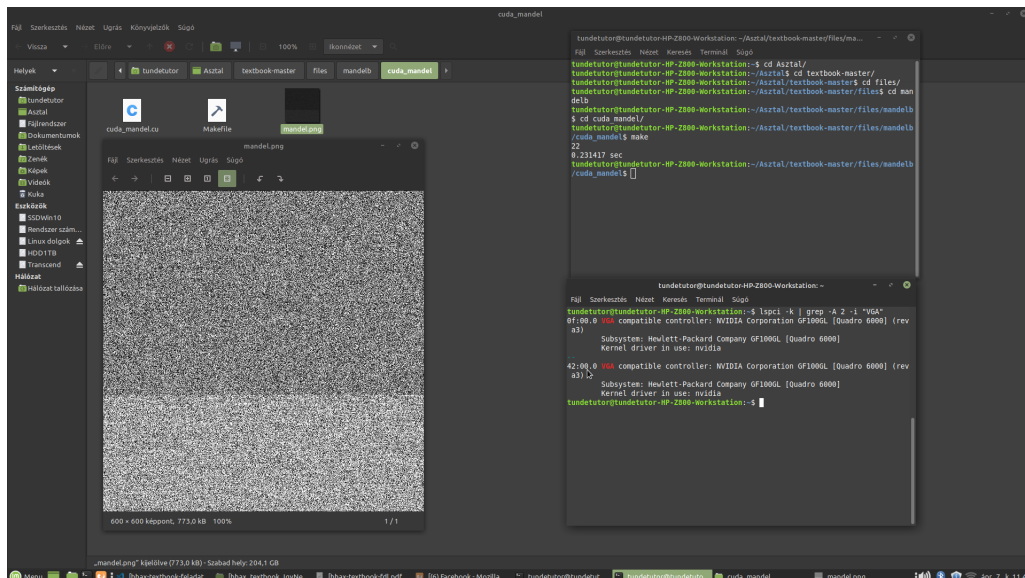
Ebben a feladatban ugyanazzal a mandelbrot halmaz algoritmussal dolgozunk mint az eddigi feladatokban is viszont itt van egy nagy különbség az eddigiekhez képest. Itt a feladat lényege hogy a CPU helyett a videokártya számítási kapacitását használjuk ki. Ahhoz hogy ezt meg tudjuk csinálni mindenképp szükségünk van egy NVIDIA kártyára mivel a CUDA az NVIDIA saját fejlesztése.

A CUDA lényege, hogy az NVIDIA kártyák rendelkeznek bizonyos mennyiségű CUDA magokkal, ezekkel párhuzamosan tudunk egyszerre több számítást is végezni. A CPU is rendelkezik magokkal amellyel párhuzamos számításokat végezhetünk viszont nem annyival mint egy NVIDIA kártya és máshogyan is működnek, egy ilyen program esetében a CPU ca. csak egy magot használ. Ahhoz hogy rávegyük a videokártyánkat a számolásra mindenképp telepítenünk kell az NVIDIA Cuda Toolkitet. CUDA illesztőprogramokból egyébként találhatunk többet is, ugyanis mostanában kezd egyre jobban elterjedni hogy a deep learning miatt, ami nagy számítási kapacitás igényű folyamat. Véleményem szerint a CUDA a következő évben eléggé elterjedté válhat ennek köszönhetően. Viszont most nekünk az alap NVIDIA Cuda Toolkit tökéletesen megfelel.

Az elképzelés az lenne hogy a png minden pixelét más szál, más CUDA mag tudja kiszámolni. Ha belegondolunk ez hatalmas újítás ahhoz képest mintha ugyanezt a CPU-val szeretnénk megvalósítani. Nyilván ez a gyakorlatban nem teljesen így van hogy minden pixelre jut egy szál, de a CUDA-val ehhez már közelítünk, gondoljunk bele hogy ha egy erősebb GPU-val rendelkezünk amiben közel 1200 cuda mag van valószínűleg a számítás ideje jóval lecsökken a CPU-hoz képest. Azt is érdemes megemlítenünk, hogy hiába van sokmagos, sokszálas erős processzorunk ha egy folyamat csak 1 szálat fog használni, nem tudjuk kihasználni az egész teljesítményét míg a GPU esetén igen.

Én a CUDA-t a Blenderben való Cycles rendermotorral történő rendereléshez szoktam is használni. A Blender Cycles-e is ha nem rendelkezünk GPU-val processzorból fog számolni. A renderelés során egy ilyen technológia komoly napokat is megspórolhat nekünk, itt azért már érzi az ember hogy valóban jelentősége van ennek. Egyébként 3D renderelés esetén hasonló dolog történik, mint a mandelbrot halmaznál, csak ott nem ezt az algoritmust használjuk, hanem a 3D felületet alkotó háromszögek normálvektoraiból lehet meghatározni egy-egy pixel milyen színű legyen.

Nálam megcsinál egy png-t viszont az közel sem a mandelbrot hamlmaz amit kiad. Nekem az a sejtésem hogy a hrsware konfigom a baj, én 2 db nvidia quadro kártyát használok viszont még nem sikerült SLI hidba kötnöm őket és szerintem ez okozza itt a gondot, viszont hamarosan tesztelem másik gépen is, hogy kiderüljön mi is itt a gond.

Megoldás videó: <https://youtu.be/gvaqijHlRU8>

Megoldás forrása: [bhax/attention_raising/CUDA/mandelpngc_60x60_100.cu](https://bhax.github.io/attention_raising/CUDA/mandelpngc_60x60_100.cu) nevű állománya.

5.5 Mandelbrot nagyító és utazó C++ nyelven

Építs GUI-t a Mandelbrot algoritmusra, lehessen egérrel nagyítani egy területet, illetve egy pontot egérrel kiválasztva vizualizálja onnan a komplex iteráció bejárta z_n komplex számokat!

Megoldás videó: [Illetve https://bhaxor.blog.hu/2018/09/02/ismerkedes_a_mandelbrot_halmazzal](https://bhaxor.blog.hu/2018/09/02/ismerkedes_a_mandelbrot_halmazzal).

Megoldás forrása:

Ebben a feladatban olyan programot kellett készíteni amivel már valódi GUI-t (Graphical User Interface) is tudunk használni. ahhoz, hogy egy ilyen lehessen készíteni szükségünk van QT library-ra. Ezzel egyszerű GUI-kat lehet létrehozni, a nagyító utató programot az egérrel lehet használni, illetve kap saját programablakot. Ez nagyon nagy újítás az eddigi csak terminálban futó programjainkhoz képest, és úgy érezhetjük, hogy ez egy mérföldkő. Viszont ehhez telepítenünk kell a QT-t. És igen... itt jöttek elő a problémák. Én Linux Mint rendszert használok, ami egyébként egy Ubuntu alapú, ahhoz nagyon közel álló rendszer, általában nem szokott baj lenni vele, amit Ubuntuval ,meg lehet csinálni azt Linux Minttel is de! Ezt a QT egyelőre nem tudtam telepíteni, még keresgetek, hogy ezt a problémát hogyan oldhatnám meg. Amikor rákerestem erre a gondra akkor szinte az első találatok között egy hasonló kérdés volt, a kérdező pedig hoztatta hogy Linux Mintet használ. Viszont az ott adott válasz egyelőre nem oldotta meg az én problémámat sem szóval még folyamatban van a dolog.

5.6 Mandelbrot nagyító és utazó Java nyelven

Itt az előző programunk java átíratával van dolgunk. Ez szerencsére nem okozott az előzőhöz hasonló gondot, csak a jdk 8-at kellett telepítenünk,

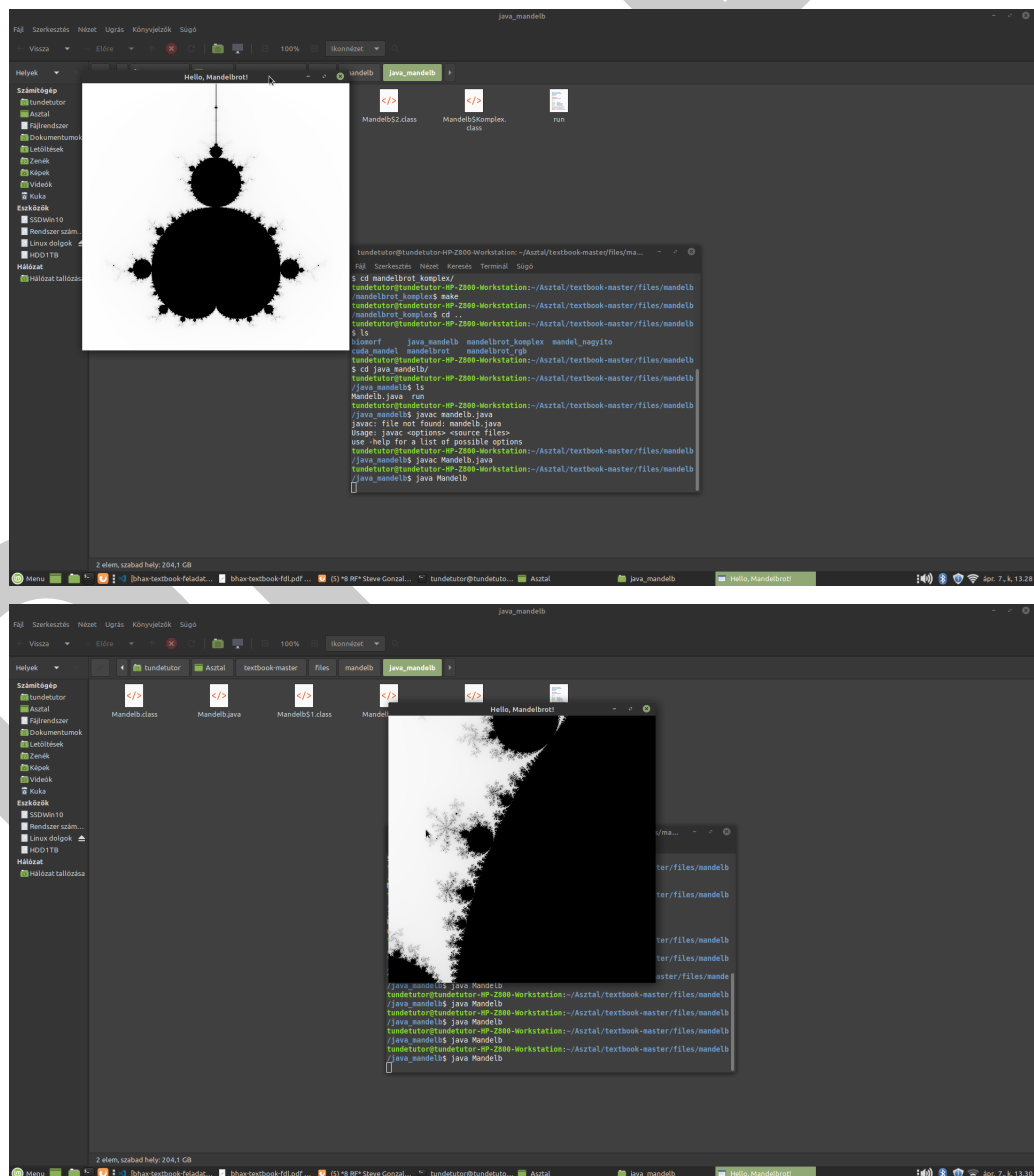
```
sudo apt-get install openjdk-8-jdk
```

ez volt a csomagtárolóban is, tehát egy paranccsal ezt a gondot le is tudtuk. A futtatás sem okozott különösebb problémát. A futtatás így nézett ki:

```
javac mandelb.java
```

```
java mandelb
```

A C++ program fordítása és futtatása is elég macerás volt egyébként, ahhoz képest a a java-val nagyon könnyű dolgunk volt. Az eredményt pedig néhány screenshot formájában csatalom ide. Vicces volt kipróbálni hogy a nagyító meddig nagyít, egy idő után sajnos elértem azt hogy elpixeleződött a kép.

Megoldás videó: <https://youtu.be/Ui3B6IJnssY>, 4:27-től. Illetve https://bhaxor.blog.hu/2018/09/02/ismerkedes_a

Megoldás forrása: <https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/javat-tanitok-javat/apbs02.html#id570518>

5.7 Steve felszalad a láváig

Ebben a programban Steve első dolga, hogy elszadjon a láváig, ezt move, jumpmove párosokkal teszi egy while cikluson belül aminek a kilépési feltételében szerepel, az általa érzékelt kockákból ha az előtte és fölötté előtte lévő kockákban "flowing_lava" vagy "lava szerepel". Ha ez megtörténik Steve leszalad és elkezd csigában gyűjteni a virágokat. A program lefutása az alábbi videóban látható.

Megoldás videó: <https://www.youtube.com/watch?v=zO6cNp8L4-Q>

6. fejezet

Helló, Welch!

Első osztályom

Valósítsd meg C++-ban és Java-ban az módosított polártranszformációs algoritmust! A matek háttér teljesen irreleváns, csak annyiban érdekes, hogy az algoritmus egy számítása során két normálist számol ki, az egyiket elspájzold és egy további logikai taggal az osztályban jelzed, hogy van vagy nincs eltérve kiszámolt szám.

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat... térj ki arra is, hogy a JDK forrásaiban a Sun programozói pont úgy csinálták meg ahogyan te is, azaz az OO nemhogy nem nehéz, hanem éppen természetes neked!

LZW

Valósítsd meg C-ben az LZW algoritmus fa-építését!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Fabejárás

Járd be az előző (inorder bejárású) fát pre- és posztorder is!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tag a gyökér

Az LZW algoritmust ültesd át egy C++ osztályba, legyen egy Tree és egy beágyazott Node osztálya. A gyökér csomópont legyen kompozícióban a fával!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Mutató a gyökér

Írd át az előző forrást, hogy a gyökér csomópont ne kompozícióban, csak aggregációban legyen a fával!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Mozgató szemantika

Írj az előző programhoz mozgató konstruktort és értékadást, a mozgató konstruktor legyen a mozgató értékadásra alapozva!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

7. fejezet

Helló, Conway!

Hangyaszimulációk

Írj Qt C++-ban egy hangyaszimulációs programot, a forrásaidról utólag reverse engineering jelleggel készíts UML osztálydiagramot is!

Megoldás videó: <https://bhaxor.blog.hu/2018/10/10/myrmecologist>

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Java életjáték

Írd meg Java-ban a John Horton Conway-féle életjátékot, valósítsa meg a sikló-kilövőt!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Qt C++ életjáték

Most Qt C++-ban!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

BrainB Benchmark

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

DRAFT

8. fejezet

Helló, Schwarzenegger!

Szoftmax Py MNIST

Python

Megoldás videó: <https://youtu.be/j7f9SkJR3oc>

Megoldás forrása: <https://github.com/tensorflow/tensorflow/releases/tag/v0.9.0> (/tensorflow-0.9.0/tensorflow/exa
https://progpater.blog.hu/2016/11/13/hello_samu_a_tensorflow-bol

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Mély MNIST

Python

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Minecraft-MALMÖ

Megoldás videó: <https://youtu.be/bAPSu3Rndi8>

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

9. fejezet

Helló, Chaitin!

Iteratív és rekurzív faktoriális Lisp-ben

Megoldás videó: <https://youtu.be/z6NJE2a1zIA>

Megoldás forrása:

Gimp Scheme Script-fu: króm effekt

Írj olyan script-fu kiterjesztést a GIMP programhoz, amely megvalósítja a króm effektet egy bemenő szövegre!

Megoldás videó: https://youtu.be/OKdAkI_c7Sc

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/GIMP_Lisp/Chrome

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Gimp Scheme Script-fu: név mandala

Írj olyan script-fu kiterjesztést a GIMP programhoz, amely név-mandalát készít a bemenő szövegből!

Megoldás videó: https://bhaxor.blog.hu/2019/01/10/a_gimp_lisp_hackelese_a_scheme_programozasi_nyelv

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/GIMP_Lisp/Mandala

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

10. fejezet

Hello, Gutenberg!

10.1. Programozási alapfogalmak

A programozási nyelveknek alapvetőleg 3 szintjét tudjuk megkülönböztetni: gépi nyelv, assembly szintű nyelv és a magas programozási nyelvek. A gépi nyelv jelentősége az hogy a CPU-k saját gépi nyelvvel rendelkeznek és csak az azon a nyelven írt programokat tudják futtatni. Kezdő programozók tapasztalhatnak olyat ha pl .c kiterjesztésű fájl próbénak futtatni hogy szintaktikai hibát dob vissza mondjuk zárójel használatra, pontosan ezért van szükség fordítóprogramokra. Én linuxot használok így mondjuk gcc prog.c -o prog paranccsal tudom előállítani a forráskódból a futtatható tárgyprogramot. Amikor ezt tesszük a fordítóprogram először egy lexikális elemzést hajt végre majd ezt követően szintaktikai és szemantikai elemzést és az utolsó lépésben kódot generál. Ezzel szemben az interpretens technika az utolsó lépést kihagyja és soronként elemzi és hajtja végre a megadott lépéseket, ilyen technikával tudunk futtatni Python nyelven írt programokat. Assembly szintű nyelv: ezekről a könyv csak említés szintjén ír, ezek a nyelvek a gépi kód és a magas szintű programozási nyelvek közti átmenetet képviselik. Magas szintű programozási nyelvek:

Kernighan.Ritchie: A C programozási nyelv

Az első Alapismeretek c. fejezetet olvastam el. Mivel én már korábban is olvastam a könyvből, illetve főleg példaprogramokon keresztül mutatja be a programozás alapjait, ezért számomra viszonylag kevés új dolog volt benne főleg említés szintjén számolok be az olvasott témákról.

Először egy klasszikus Hello Word! (A könyvben "Figyelem emberek!") program bemutatásával foglalkozik a könyv és vázolja is mire van szükségünk ahhoz hogy ezt futtatni tudjuk, itt megemlíti, hogy valamilyen környezetben írjuk meg a forráskódot, az elengedhetetlen fordítást is említi illetve hogy ki kell találnunk, hogy a szöveget milyen képernyőn szeretnénk kiírva látni. Megjegyzem Linuxban mindezt terminálból végrehajthatjuk, pl a nano szövegszerkesztő környezetben illetve a beépített gcc-ven tudunk is fordítani. Bemutatásra kerül a jól ismert "main()" függvény, amibe a fő programunk kerül.

A következő pontban a változók kerülnek terítékre és azok deklarálása, ugye C-ben meg kell adnunk milyen típusú változót szeretnénk létrehozni viszont ekkor még nem szükséges neki kezdőértéket adni mint Pythonban, ilyenkor változó tartalma gyakorlatilag memóriaszemét. A különböző típusú változók (a példában int és float) használatát és a while ciklus működését a könyv egy Celsius-Fahrenheit váltóprogramon keresztül mutatja be, illetve a változó típusokra való hivatkozás módját is szemlálteti (printf() függvény

használata). Ugyanezen példán keresztül bemutatja a for ciklus működését és szintaxisát is, hogy az olvasó láthassa ugyanúgy célra vezető lehet mindkét ciklus használata, viszont itt fontos megjegyezni, hogy probléma specifikus mikor melyiket érdemes használni. Ezen kívül megemlíti a könyv a szimbolikus állandókat melyekkel bizonyos objektumokra hivatkozhatunk a "#define" kifejezés segítségével.

A következő pont a karakterek ki és bevitelével foglalkozik a "getchar()" és "putchar()" függvények bemutatásán keresztül. A könyv is kiemeli, hogy ezeket a műveleteket a "printf()" és "scanf()" függvényekkel is megtehetjük, az hogy melyeket használjuk megint probléma specifikus. Ebben a bekezdésben szó esik az ASCII karakterkészletről is. a megoldandó példaprogram itta a különböző karakterek megszámlálásáról szól az előző témakörben tárgyalt ciklusok segítségével. A következő példaprogram bemenetre érkező szavak számlálását várja el, a szavakat szóköz választja el és az adott szavak első karakterét kell felismernie a kész programozóknak ez alapján annyi szót számol ahány szókezdő karaktert talál. Ekkor felmerül az elágazás kérdése is. A könyv bemutatja az if/else szintaxisát és az "andandhelye" azaz "és", illetve a "||" azaz "vagy" operátor működését, amik elengedhetetlenek a különböző feltételek pontos megfogalmazásához.

A karakterek témaköre utána könyv a tömböket taglalja, ezeket C-ben szerintem egyszerű kezelni, szerencsére a számozásuk is 0-ról indul mint általában a magasabb szintű programozási nyelveknél megszokott. Fontosnak tartom megjegyezni hogy C-ben a stringek leírására gyakran a karaktertömbök használata a megoldás ami furcsa lehet annak aki korábban mondjuk C++-ban programozott.

Az utolsó témakör a függvények meghívásával, paraméterinek megadásáról és általános használatukról szól. Le van írva hogyan tudunk visszatérés értékekkel pontosan dolgozni, egyik függvényét átadni másik függvénynek, általános használatukat a könyv jól szemlélteti.

Összefoglalás: Az Alapismeretek c. fejezet valóban a leglemibb szinten mutatja be a C nyelv használatát Az olvasás során felmerülő témák majdnem mindegyikével találkoztam már korábban. Kezdő programozóknak ajánlanám, én is mikor elkezdtem C nyelven programozni ezt a könyvet kezdtem el olvasgatni és valóban hasznos is volt.

10.4. Python bevezetés

A Python programozási nyelv, amely 2018-ra a legnépszerűbb programozási nyelvvé vált, Guido van Rossum nevéhez fűződik aki azt 1990-ben alkotta meg. A kezdő programozóknak a python ideális nyelv számos előnye miatt, viszonylag könnyen elsajátítható, objektum orientált és platformfüggetlen is. A python olyan magas szintű programozási nyelv amely jobban hasonlít a természetes angol nyelvhez mint a többi magas szintű programozási nyelv, tömör, jól olvasható kódokat írhatunk és nincs szükség zárójelezésre sem. Fontos megjegyezni hogy alkalmazásfejlesztéshez is ideális, gyorsabban lehet vele dolgozni mint pl a C/C++ esetében mivel itt kimarad a fordítási fázis. A forráskódot az interpreternek köszönhetően azonnal futtathatjuk és lényegesen gyorsabbá válik a programozási folyamat.

SZINTAXIS: Ha már a python nyelvről írok, fontos megemlíteni a szintaxist. A nyelv szintaktikájának egyik legfontosabb tulajdonsága hogy behúzás alapú. Pl.: ha írunk egy for ciklust a ciklusban lévő állítások egy behúzással (tab = 4 szóköz) bente vannak mint a for ciklus feje. Erre emiatt a nyelv nagyon érzékeny is, ha nem megfelelően vannak a behúzásaink elrendezve egyből kapunk hibaüzenetet. A C/C++ nyelvekhez képest, amelyeket én is használtam korábban, talán a legszembetűnőbb különbség a ";" hiánya, illetve a ciklusok és függvények után kapcsos zárójelek helyett használatos ":". Ha kommentelni szeretnénk akkor tudunk soronként a "#" -el vagy több sort 3 db aposztróffal melyeket a komment elejére és végére kell illesztenünk.

A könyvben olvashattam a típusokról és változókról. Ebben a programozási nyelvben is a szokásos típusokat tudjuk használni (számok, azon belül egészek tizedes/lebegőpontos törtek, stringek stb.) viszont jelentős különbség, hogy a változóinkat nem kell deklarálnunk, futás közben az interpreter a egadott kezdőérték alapján felismeri milyen típusu változóval van dolga. Változók alatt az egyes objektumokra mutató referenciákat értjük. Vannak lokális és globális változók. Ha az adott egy függvényben vesszük fel akkor lokális változóról beszélünk, ha globálissá szeretnénk tenni a függvény elején a változó felvételekor használnunk kell a "global" kulcsszót. Különböző változótipusok között szabad a konverzió, tehát tudunk stringől számot képezni stb. Szerencsére a nyelv sok beépített függvényt tartalmaz így a változóinkat könnyen tudjuk kezelni. A tömbök számozása 0-tól kezdődik.

Fontos megemlíteni a nyelv eszközeit. Az első az elágazás, itt is a jól ismert if/elif/else kulcsszavakat használjuk, működését tekintve olyan mint bármely más programozási nyelvben, a szitaxisában pedig a kettőspont használata az ami eltérést mutat más nyelvekhez képest. A ciklusoknál hasonló a helyzet, a while ciklusnál is a feltétel mögötti kettőspontot használjuk a kapcsos zárójelek helyett. Eltérés a for ciklusban van leginkább ugyanis annak 2 fajtájával találkozhatunk. Az első a megszokott for ciklus, szintaxist illetően eltér de ezen kívül nincs különbség. A második fajta for ciklus a "range()" függvényt használja, mely futtatása alatt egy listát ad vissza. A függvényeinkhez a "def" kulcsszót használhatjuk de itt is lényegbeli eltérést nem igazán tapasztalhatunk. Amikor az osztályokról és objektumokról olvastam láttam magam előtt a "Class Steve:"-et és annak attribútumait. Mivel én korábban nem találkoztam objektum orientált programozással a gyakorlatban ezt még mindig tanulom és próbálom a gyakorlatba beépíteni de mindenképp hasznos volt olvasnom erről is a könyvben.

10.2. Szoftverfejlesztés C++ nyelven

A C++ egy magas szintű programozási nyelv általános célú felhasználásra. Az első verziója 1983-ban jelent meg. jelentős különbség elődjéhez, a C-hez képest, hogy a C++ objektum orientált. C-hez nagyon közel áll, egy C++ fordító jó eséllyel tudja a C-t is fordítani, hiába vannak benne pl C kulcsszavak vagy éppen C header fájlok. A 2-6. oldalon a C nyelvhez képesti továbbfejlesztésről olvashatunk, meg is említi a könyv hogy az itt bemutatott kódokat már csak C++ fordítóval fordulnak.

Először a függvények ekrülnek megemlítésre. A C nyelvben egy üres paraméterlistájú függvényt tetszőleges számú paraméterrel hívhatunk meg, míg C++-ban az üres paraméterlistára a "void" kifejezés utal. Ezen kívül jelentős különbség, hogy ha nem definiálunk visszatérési értéket C-ben alapértelmezettként int típusú visszatérési értéket kapunk vissza míg C++-ban fordítási hibát. A "main()" függvény esetén nem kötelező a return utasítást használni mivel ha a kód sikeresen a fordul annak visszatérési értéke mindenképp 0 lesz.

A bool típust szükségszerű kiemelni. Fontos különbség a két nyelv között, hogy C++-ban van bool típusú változó amely "true" azaz igaz vagy "false" azaz hamis logikai értékkel rendelkezhet. C nyelvben ezt a logikai értéket int típussal tudjuk kifejezni ami lehet 0 vagy 1.

A C-ben és a C++-ban is lehet használni több bajtos stringeket, A C++-szal ellentétben ami rendelkezik ezek kezeléséhez szükséges függvényekkel, C-ben ahhoz hogy a wchar_t típust tudjuk használni meg kell hívunk vagy az stdlib.h, a z stddef.h vagy a wchar.h header fájlokat.

C++-ban mindenhol lehet változókat deklarálni ahol utasítást tudunk megadni. Ez azért hasznos mert ott tudjuk deklarálni ahol használni szeretnénk így átláthatóbb lesz a kódunk és kisebb eséllyel feledkezünk meg a változóinkról. Pl.: ha egy for ciklust írunk annak fejében tudjuk deklarálni a ciklusváltozót, ekkor annak csak a ciklus törzsére lesz hatása.

A fordítás, futattás, nyomonkövetésről: Ez a bekezdés a könyvben számomra nem volt túl hasznos mivel itt a fejlesztői környezet fordításra és futtatásra való felhasználása volt kifejve, ráadásul mint exe fájl Windows alatt. Én általában Linux rendszert használok és az elmentett .c vagy .cpp kiterjesztésű fájljaimat a rendszerbe beépített gcc és g++ fordítókkal tudom fordítani terminálon keresztül, tehát a hibaüzenetek is a terminál képernyőjén jelennek meg. Egy helyen tudom a sikeres fordítás után futtatni a kész futatható állományaimat. Szerintem ezzel a módszerrel fordítani mint ahogy az a könyvben van bemutatva de persze érdemes ismerni mindkét módszert.

DRAFT

III. rész

Második felvonás

DRAFT

Bátf41 Haxor Stream

A feladatokkal kapcsolatos élő adásokat sugároz a <https://www.twitch.tv/nbatfai> csatorna, melynek permanens archívuma a <https://www.youtube.com/c/nbatfai> csatornán található.

DRAFT

11. fejezet

Helló, Arroway!

A BPP algoritmus Java megvalósítása

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Java osztályok a Pi-ben

Az előző feladat kódját fejleszd tovább: vizsgáld, hogy Vannak-e Java osztályok a Pi hexadecimális kifejtésében!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

IV. rész

Irodalomjegyzék

DRAFT

Általános

[MARX] Marx, György, *Gyorsuló idő*, Typotex , 2005.

C

[KERNIGHANRITCHIE] Kernighan, Brian W. & Ritchie, Dennis M., *A C programozási nyelv*, Bp., Műszaki, 1993.

C++

[BMECPP] Benedek, Zoltán & Levendovszky, Tihamér, *Szoftverfejlesztés C++ nyelven*, Bp., Szak Kiadó, 2013.

Lisp

[METAMATH] Chaitin, Gregory, *META MATH! The Quest for Omega*, http://arxiv.org/PS_cache/math/pdf/0404/0404335v7.pdf , 2004.

Köszönet illeti a NEMESPOR, <https://groups.google.com/forum/#!forum/nemespor>, az UDPROG tanulószoba, <https://www.facebook.com/groups/udprog>, a DEAC-Hackers előszoba, <https://www.facebook.com/groups/DEACHackers> (illetve egyéb alkalmi szerveződésű szakmai csoportok) tagjait inspiráló érdeklődésükért és hasznos észrevételeikért.

Ezen túl kiemelt köszönet illeti az említett UDPROG közösséget, mely a Debreceni Egyetem reguláris programozás oktatása tartalmi szervezését támogatja. Sok példa eleve ebben a közösségben született, vagy itt került említésre és adott esetekben szerepet kapott, mint oktatási példa.